

44

GLASNIK

BROJ 44, travanj 2010. // ISSN 1846-0038

AMACIZ

RIJEČ UREDNIKA

Dragi čitatelji!

Na sastanku Upravnoga odbora negdje potkraj prošle godine upozorili su me da bi sljedeći broj Glasnika trebalo posvetiti dvadesetoj obljetnici našega Društva. Naravno, složio sam se bez pogovora i pripremio plan Glasnika, kako bi suradnici stigli napisati "naručene", prigodne priloge. Naravno, oni su to kao i uvijek do sada, sasvim "inženjerski" točno, prema uputama i na vrijeme napravili, i Glasnik je pred vama, na ocjeni.

Nastojali smo se, svi skupa, na osoban i emotivan način osvrnuti na prvih dvadeset godina rada naše *alumni* organizacije, jer se kod takvih društava zapravo i radi prvenstveno o osobnom i emotivnom odnosu s dijelom vlastite mladosti i sazrijevanja. U ovome izdanju stoga možda nećete pronaći onoliko krasnih fotografija, ili izvještaja o recentnim uspjesima našega Fakulteta, koliko ste ih očekivali na osnovi iskustva nekoliko prethodnih brojeva Glasnika. Ali, zasigurno ćete naći barem djelić sebe. Možda ćete se prepoznati na nekoj od starijih, tehnički nesavršenih fotki snimljenih ondašnjim "idiotima", i ponovo preživjeti kakvo zametnuto iskustvo, sjetiti se ponekoga izleta, koncerta, plesa, pregrubog starta braniča "Plivine" nogometne momčadi ili slično. Obljetnice su uvijek prigoda da pretresemo sjećanja i osvježeni "boljom" prošlošću, krenemo s još većim žarom u "svijetlu" budućnost. (Ja ću pritom, kao urednik, nastojati zanemariti upozorenje Upravnoga odbora AMACIZ-a da ne pretjerujem s brojem stranica, zbog teške besparice, sve radi veselja našega svekolika članstva!)

Marko Rogošić

Čitajte GLASNIK i na mrežnim stranicama AMACIZ-a!
<http://www.amaciz.hr>

Slika na naslovnici

Jasna Abramić, Kuće moje (akril)
Fotografija: Pero Stojnić

NAKLADNIK

Društvo diplomiranih inženjera i prijatelja
Kemijsko-tehnološkog
studija u Zagrebu (AMACIZ)

UREDNIŠTVO

Marko Rogošić, glavni urednik
Gordana Matijašić, grafički urednik
Kruno Kovačević

ADRESA UREDNIŠTVA

Fakultet kemijskog inženjerstva i
tehnologije,
10000 Zagreb, Marulićev trg 19
glasnik@amaciz.hr

TISAK

Logo-press, Zagreb

20. GODIŠNJA SKUPŠTINA AMACIZ-a	2
PREDSTAVLJAMO USPJEŠNE KOLEGE Prof. <i>emeritus</i> Branko Kunst	4
U POVODU OBLJETNICE	
Sjećanje na herojsko razdoblje Fakulteta i Društva	8
Događaji i pokretači događanja u AMACIZ-u	12
Zbor – najstarija sekcija AMACIZ-a	14
Likovna sekcija u proteklih 20 godina	16
Osvrt o planinarima i izletnicima	18
Osvrt o sportašima	20
Osvrt o znanstveno-stručnim kolokvijima	22
O ulozi alumnija	23
IZ MEDIJA	
Razgovor s dipl. inž. Ivanom Šoljić Jerbić	25
SUSRET GENERACIJA	26
ZANIMLJIVOSTI	28
IZ RADA SEKCIJA	
Akademski zbor Vladimir Prelog	30
Planinarsko-izletnička sekcija	31
Likovna sekcija	34
Znanstveno-stručni kolokviji	35
Sportska sekcija	37
OSVRTI, PRIKAZI	
Kemijski reaktori	38
Svitla korizmena noć	39
GLASNIK ČESTITA	40
NEKROLOZI	
Greta Pifat-Mrzljak	42
Konstantin Moskaliuk	43
SPONZORI	44

Izveštaj s 20. redovite i izborne godišnje Skupštine AMACIZ-a

Upravni odbor AMACIZ-a sazvaio je 20. redovitu i izbornu godišnju Skupštinu koja je održana 5. ožujka 2010. sa sljedećim dnevnim redom:

- Pozdravi
- 20 godina Društva
- Izveštaj o radu za 2009.
- Financijski izvještaj i njegovo prihvatanje
- Izbor novog predsjednika Društva
- Izbor novog Upravnog odbora Društva
- Obavijesti o koncertu i izlet

Skupštini su nazočila 72 člana Društva.

Na početku, prisutne su pozdravili dekan FKIT-a prof. dr. sc. Stanko Kurajica, te prof. dr. sc. Ana Marija Grancarić, predsjednica AMCA Tekstilno-tehnološkog fakulteta. Povodom 20 godina Društva, prisutne članove pozdravio je prvi predsjednik Društva prof. *emeritus* Branko Kunst uz prigodna sjećanja o osnutku Društva. Kronologiju osnivanja pojedinih sekcija Društva uz prigodne fotografije predstavila je također bivša predsjednica Društva prof. dr. sc. Štefica Cerjan-Stefanović.

U okviru Izveštaja o radu za 2009., predsjednica Društva prof. dr. sc. Jasenka Jelenčić detaljno je prikazala rad svake pojedine sekcije. Prikaz je završila uz zahvale i cvijeće voditeljicama i voditeljima sekcija u protekle četiri godine. U okviru Izveštaja o radu pozdrave Društvu uputila je i nova predsjednica AMAC/AMCA zagrebačkog Sveučilišta prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer. Skupština se minutom šutnje oprostila od pokojne dugogodišnje predsjednice sveučilišnog AMAC/AMCA dr. sc. Grete Pifat-Mrzljak. Podneseno je i izvješće o financijskom poslovanju Društva, koje je bilo vrlo uspješno. Izvješće su prihvatili članovi Društva te je ono u pisanom obliku predano nadležnoj ispostavi Fine.

Predsjednica Društva Jasenka Jelenčić predložila je kao kandidata za novog predsjednika Društva prof. dr. sc. Antuna Glasnovića, te nove članove Upravnog odbora prof. dr. sc. Marka Rogošića s FKIT-a, dr. sc. Krunu Kovačevića iz tvrtke GlaxoSmithKline Hrvatska, prof. dr. sc. Emi Govorčin-Bajsić s FKIT-a, dr. sc. Zvonimira Matusinovića s FKIT-a, dr. sc. Vesnu Hrust s PMF-a, dipl. inž. Damira Markića, dipl. inž. Ljiljanu Pedišić iz INA-Maziva, dipl. inž. Zdravka Šimunovića iz INA-Maziva i dipl. inž. Davora Krnića iz tvrtke Chromos Agro.

Skupština je prijedloge jednoglasno prihvatila.

Dr. sc. Emir Hodžić izvijestio je o planiranom godišnjem izletu 14. ožujka 2010. na Petrovu Goru, prema lovačkom domu Muljava.

Nakon završetka Skupštine svi nazočni pozvani su na otvaranje godišnje izložbe članova Likovne sekcije u Galeriju AMACIZ-a na Marulićevu trgu 19. Također je najavljen i redoviti godišnji koncert Akademskog zbora "Vladimir Prelog", 6. ožujka 2010. u Hrvatskom glazbenom zavodu.

Jasenka Jelenčić

Kratka biografija novoga predsjednika AMACIZ-a, prof. dr. sc. Antuna Glasnovića

Prof. Glasnović rođen je u Zagrebu 6. prosinca 1948. gdje je 1967. i maturirao. Na Tehnološkom fakultetu u Zagrebu diplomirao je 1972., magistrirao 1974. te doktorirao 1980., tezom *Studij promjene stanja disperznog sustava cementa u prisustvu kemijski aktivnih supstancija*. U Zavodu za mehaničko i toplinsko procesno inženjerstvo radi od 1972., od 1975. je znanstveni asistent, od 1982. docent, od 1992. izvanredni profesor te od 2003. redoviti profesor u području tehničkih znanosti, polje kemijsko inženjerstvo.

Nositelj je kolegija Mehanika fluida (1987.–), Prijenos tvari i energije (1991.–), Reologija (1995.–2007.), Toplinsko procesno inženjerstvo (2005.–2007.). Tehnološke operacije predavao je na VI. stupnju (1994.–1998.) i na Tehničkoj vojnoj akademiji u Zagrebu (1983.–1987.) gdje je predavao još i Osnove projektiranja (1987.–1989.), te na Višoj kemijsko-tehnološkoj školi u Karlovcu (1979.–1983.). Na Poslijediplomskom studiju Kemijsko inženjerstvo nositelj je kolegija Prijenos tvari i energije (1992.–) i Dinamičko modeliranje procesa dubinske filtracije (2001.–).

Istražuje mehaničke, toplinske i separacijske procese (karakterizacija disperznih sustava, usitnjavanje, filtracija, dinamika nenjutnovskih fluida, sušenje, kristalizacija). Objavio je 26 znanstvenih radova u časopisima i 20 u zbornicima radova. Voditelj je dvaju i aktivni sudionik u pet znanstvenih projekata. Voditelj je i suradnik nekoliko studija utjecaja na okoliš i drugih elaborata. Objavio je tri udžbenika za srednje kemijske škole.

Na FKIT-u je bio dekan (2005.–2009.), prodekan za organizaciju i upravu (2002.–2005.), na Tehnološkom fakultetu bio je predsjednik i član Savjeta, predsjednik i član Financijske komisije, član Odbora za nastavu, predsjednik Sportskog društva *Branimir Semelić* (1989.–1992.). Također, član je Vijeća tehničkog područja Sveučilišta u Zagrebu, predsjednik Povjerenstva Vijeća tehničkog područja za utvrđivanje kriterija i potvrdu izbora u zvanja, član Povjerenstva za utvrđivanje i potvrdu izbora u zvanja Senata Sveučilišta u Zagrebu (izvjestitelj za tehničko područje), predsjednik (2001.–2005.) i dopredsjednik (2005.–2007.)

Novi predsjednik AMACIZ-a, prof. dr. sc. Antun Glasnović.

Hrvatskog društva kemijskih inženjera i tehnologa (HDKI), predsjednik Kemijsko-inženjerske sekcije istog društva (1991.–2001.), pročelnik Sportske sekcije AMACIZ-a (1993.–2005.). Od 2009. član je Akademije tehničkih znanosti Hrvatske. Nagrađen je nagradom *Fran Bošnjaković* Sveučilišta u Zagrebu 2007., Priznanjem Skupštine HDKI za izuzetan doprinos u radu društva i promicanju struke (2005.), Zahvalnicom Prehrambeno-biotehnološkog Fakulteta za dugogodišnju suradnju i izvanredan doprinos promicanju visokog obrazovanja znanosti i struke (2006.).

Prof. emeritus Branko Kunst, prvi predsjednik AMACIZ-a

Naslov uvriježene rubrike *Predstavljamo uspješne kolege* u ovome obljetničarskom broju Glasnika treba donekle preinačiti, jer objavljujemo razgovor s vrlo uspješnim kolegom kojega, međutim, AMACIZ-ovcima ne treba posebno predstavljati. Radi se o našem prvom predsjedniku, profesoru *emeritus* Branku Kunstu.

Prof. Kunst podnosi izvješće na redovitoj godišnjoj skupštini AMACIZ-a, 14. ožujka 1997., u velikoj predavaonici na Marulićevu trgu 20.

Prije dvadeset ste godina, zajedno s još nekolicinom suradnika, osnovali Društvo diplomiranih inženjera i prijatelja Kemijsko-tehnološkog studija u Zagrebu, naš AMACIZ; na osnivačkoj skupštini izabrani ste za predsjednika Društva. Možete li se prisjetiti samih početaka, onoga što je prethodilo osnivačkoj skupštini, radnih sastanaka, dogovora, pregovora? Kako ste zamišljali AMACIZ i što je od Vaših zamisli ušlo u Statut društva?

Zahvaljujem Uredništvu na pozivu da za Glasnik napišem neka sjećanja na osnivanje našeg Društva. Pri odgovoru na postavljena mi pitanja nije mi se bilo lako odlučiti za najvažnije pojedinosti tadašnjih događanja, pa mi nemojte uzeti za zlo ako sam neke važne detalje izostavio.

AMACIZ je osnovan 13. veljače 1990. na "Susretu generacija" održanom prigodom 70. obljetnice Kemijsko inženjerskog studija na Sveučilištu u Zagrebu. Pripreme su započele 1988., kada je formiran Odbor za obilježavanje 70. godišnjice nastave kemijskog inženjerstva u Zagrebu radi koordiniranja svih akcija u vezi s obljetnicom. Kao član Odbora predložio sam da se prigodom "Susreta generacija" osnuje društvo diplomiranih inženjera na Kemijsko tehnološkom studiju. Ideja nije u Odboru

bila odmah prihvaćena, skeptici nisu smatrali važnim povezati bivše studente različitih generacija našeg studija u jednu organizaciju. Ni mnogi profesori nisu shvaćali ulogu društva bivših studenata, niti dobrobiti koje od takvih organizacija imaju sami *alumni*, ali i matična im sveučilišta, odnosno fakulteti. Ipak, uporno sam se zalagao za osnivanje takvog društva, jer sam znao da su mnogi naši kolege podržavali tradiciju druženja studenata stečenu tijekom studija, rada u laboratorijima i na studentskim ekskurzijama. Mnogi od njih ostali su stalno zainteresirani za život matičnoga Fakulteta i putove njihovih kolega nakon završetka studija.

Bilo je to i vrijeme prvih inicijativa da se na Sveučilištu u Zagrebu osnuje udruženje bivših studenata, inicijativa koje je na prijedlog bivših zagrebačkih studenata u inozemstvu (ponajprije Žarka Dolinara) na Sveučilištu prihvatio i vodio tadašnji rektor Zvonimir Šeparović. Ž. Dolinar je u više navrata naglašavao da udruživanje bivših studenata zagrebačkog Sveučilišta nije važno samo za akademičare koji žive u inozemstvu, već da je ono isto toliko potrebno i daleko većem broju akademičara koji žive i rade u Hrvatskoj.

Smatrao sam tada da je došao trenutak za formaliziranje naše tradicije povezivanja bivših studenata s matičnim fakultetom. Kao predsjednik Znanstvenog odbora "Susreta generacija" mogao sam aktivno promicati masovnije okupljanje naših kolega na susretu. Imao sam pri tome veliku pomoć tadašnjeg direktora OOUR-a, Vladimira Grbe, koji nije žalio ni truda ni vremena da susret bude što bolje organiziran. Predvidjeli smo da rasprave na "Susretu generacija" imaju težište na razvitku i primjeni kemijskih tehnologija važnih za hrvatsku industriju i na prijenos znanja između fakultetskih nastavnika i stručnjaka iz privrede. A uspostavljene interakcije matičnog Fakulteta i njegovih bivših studenata kasnije će se najlakše održavati putem društva bivših studenata.

Uspjeh "Susreta generacija" premašio je sva očekivanja. Kolege iz gospodarstva svojim su raspravama bitno pridonijeli uspjehu skupa, a njihov interes odrazio se i na posjećenosti osnivačke skupštine Društva diplomiranih inženjera, kojoj je nazočilo više od 400 sudionika. Prihvaćanjem

zaključaka o ciljevima Društva koji su postali središnji dio Statuta, potvrđeno je da bivši studenti našega Fakulteta trebaju, žele i prihvaćaju Društvo *Almae Matris Alumni Chemicae Ingeniariae Zagrabienensis* (AMACIZ).

Na kraju osnivačke skupštine izabran je Upravni odbor AMACIZ-a u koji su ušli: Branko Kunst, Kruno Kovačević, Ljerka Duić, Štefica Cerjan-Stefanović, Marin Hraste, Nada Markovčić, Radivoje Vuković i Ivan Butula. Upravni je odbor ponovno biran svake dvije godine, pa su tijekom prvih 10 godina u njegovu radu sudjelovali još i Nada Trajkov, Arlette Magud, Tomislav Dragičević, Tomislav Matusinović, Božica Pintarić, Mladen Proštenik, Stjepan Mutak, Emir Hodžić, Zlatko Ivančić, Stjepan Stopić, Antun Čapeta i Zdravko Šimunović.

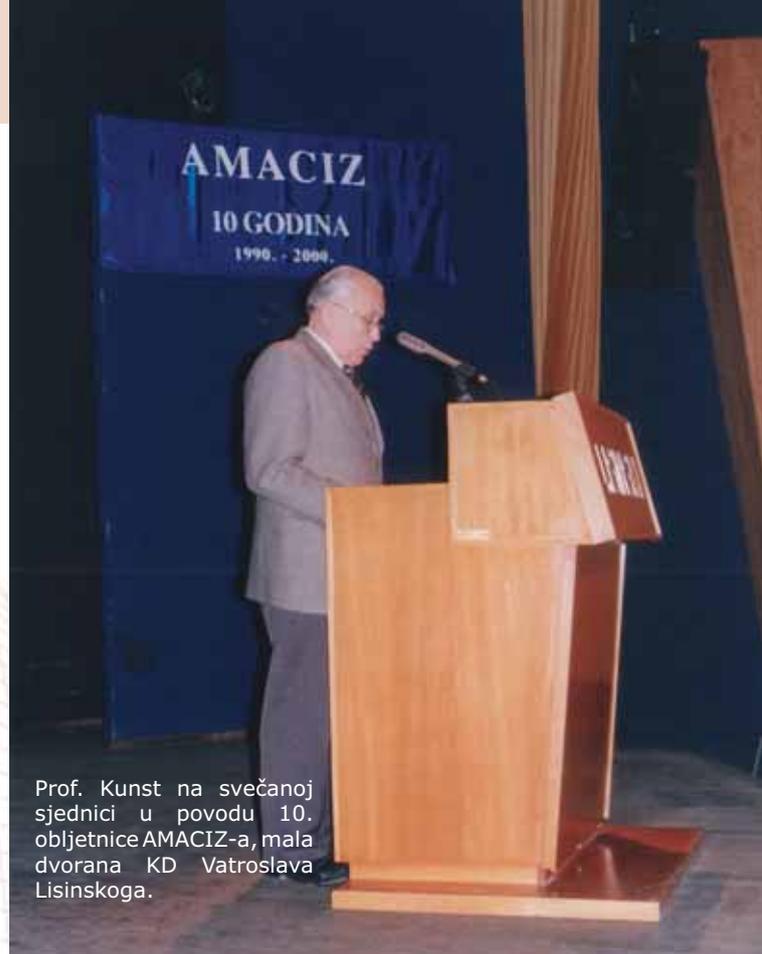
Kako su izgledali prvi koraci Vašega mandata?

U prvoj godini rada najviše smo se bavili pokretanjem dogovorenih aktivnosti i potrebnim akcijama za registraciju Društva, te zadacima oko uređivanja i izdavanja Glasnika kao osnovnog medija komunikacije s članstvom.

Prvi broj Glasnika izašao je u travnju 1992., a u Uvodniku je navedeno da će Glasnik izvještavati članstvo o radu Društva i pojedinih istaknutih članova, te ustanova i organizacija, u kojima djeluju bivši studenti. Glasnik je trebao biti tribina za promicanje svježih ideja radi prevladavanja rastućeg jaza u znanosti i tehnologiji što nas dijeli od razvijenih zemalja. Glasnik je u svojstvu redakcijskog odbora uređivao Upravni odbor Društva uz gosta-urednika iz neke industrijske grane u kojoj su u većem broju radili kemijski inženjeri. Gost-urednik pojedinog broja brinuo se o prilogima iz te gospodarske grane. Tijekom prvih deset godina rada (1990. - 2000.) izašla su 24 broja Glasnika, u kojima su uz aktualne novosti publicirani prikazi iz 36 tvornica, pogona i ustanova u kojima su radili kemijski inženjeri.

Početni udarac, odnosno precizno dodavanje predsjednika prof. Branka Kunsta pročelniku sportske sekcije prof. Antunu Glasnoviću na športskim susretima AMACIZ-a 22. svibnja 1993.

Prof. Kunst na svečanoj sjednici u povodu 10. obljetnice AMACIZ-a, mala dvorana KD Vatroslava Lisinskoga.

Drugi važan cilj bilo je izdavanje Adresara članstva. Adresar je izašao 1994. i poslužio je članstvu da sazna gdje rade njihovi kolege sa studija, a Upravni je odbor dobio važne podatke o članstvu.

Kada ste osjetili da je AMACIZ zaživio? Kako ste motivirali suradnike za angažman u Društvu? Vaše predsjedanje AMACIZ-om trajalo je deset godina. Koji su vas se trenutci u tom razdoblju posebno dojmili?

Na ta Vaša pitanja teško je točno odgovoriti, jer smo radili zajednički, kolegijalno, te su svi članovi Upravnog odbora, uprave Fakulteta, ali i mnogi drugi iznosili korisne ideje. Raspravljalo se o realizaciji tih ideja, a osnivanje sekcija i tamo stečeni osobni kontakti bili su snažan doprinos osnovnom cilju. Osjećali smo da je AMACIZ živ i o tome više nismo razmišljali, nastojali smo samo što bolje raditi. Suradnike za rad u Društvu nije trebalo motivirati i to me se tijekom desetgodišnjeg vođenja Društva najviše dojmilo. Dok smo se u Upravnom odboru bavili organizacijskim pitanjima, članstvo Društva je gotovo spontanijim akcijama krenulo naprijed, čak i prije nego smo uspjeli formalno registrirati Društvo. Tako se na inicijativu Marije Kaštelan-Macan, tadašnje dekanice Fakulteta okupila grupa istomišljenika, zaljubljenika u pjevanje, i nakon angažmana prvog zborovođe V. Glasnovića, te pronalaženja prostora, pokusi su započeli u proljeće 1991., čime je osnovan pjevački zbor *Chemicae Ingeniariae Alumni*.

Moje općenite ideje o druženju u planinarsko-izletničkom i sportskom okružju odmah su prihvatili i počeli realizirati Emir Hodžić i Antun Glasnović, poklonici slikanja okupili su se nešto kasnije oko Mihaela i Biserke Tkalčec i Štefice Cerjan-Stefanović i osnovali Likovnu sekciju. Možda smo najviše lutali oko društvenih predavanja – kolokvija, koje je u dužem razdoblju zdušno vodila Ema Stupnišek-Lisac, i to poglavito zbog njihovih usmjerenja; stalno je trebalo nastojati da se kolokviji ne pretvore u znanstvena izlaganja, već da se bave temama o aktualnim pitanjima gospodarstva s kojima se susreću naši kolege u industriji.

Slično je bilo tijekom svih 10 godina mog predsjedanja. Osim već spomenutih i mnogih nespomenutih kolega, u pozadini gotovo svih akcija pouzdano su djelovali Štefica Cerjan-Stefanović, Kruno Kovačević i Nada Trajkov. A ne mogu zaboraviti ni dovoljno istaknuti doprinos Antuna Čapete prigodom organizacije 10. obljetnice Društva.

Sve navedeno pokazalo je da je naše članstvo prihvatilo ideju i ciljeve AMACIZ-a, te da je svojim prijedlozima i akcijama nadograđivalo i širilo rad Društva.

Je li bilo problema s prikupljanjem nužnih financijskih sredstava? Kakav je bio odaziv inozemnih članova?

Financiranje rada Društva nije bilo upitno. Potrebe nam nisu bile velike, a Fakultet nas je podržavao stavljanjem na raspolaganje svojih prostora. Pomagalo nam je mlađe nastavno, ali i pomoćno osoblje, a povremeno bi Fakultet pridonio i manjim financijskim injekcijama. Tada je i naša kemijska industrija još funkcionirala, pa su zalaganjem kolega koji su tamo radili i iz tih izvora stizala sponzorirana sredstva.

Naši kolege iz inozemstva bili su, a vjerujem da su i danas, najvjerniji članovi, uvijek zainteresirani za život Fakulteta i Društva. Njih smo nalazili osobnim kontaktima s članovima Društva iz domovine. Inozemnim članovima posebice mnogo znači Glasnik, u kojem čitaju novosti s Fakulteta, a to dokazuju i u pravilu većim članarinama koje dobrovoljno plaćaju.

Uspješan predsjednik pomalo umoran, ali sretan i zadovoljan završava mandat, ostavlja iza sebe sređeno, uhodano društvo, nasljedniku za kojeg vjeruje da će raditi jednako dobro kao i on sam, a potajno se nada još i bolje od njega. U kojoj se mjeri slažete s navedenim?

Veći dio toga je točan. Mislio sam tada, a mislim i danas, da je Društvo stabilno, da uglavnom dobro radi i da se može očekivati daljnje širenje djelatnosti. Bio sam uvjeren da je "alumni filozofija" zaživjela i u našem

članstvu i među studentima, budućim članstvom Društva. Da će se od "vremena davanja", u kojem bivši studenti učlanjenjem u Društvo uz društveni život imaju i određene koristi, doći i do "vremena primanja", kad će Fakultet primati od svojih bivših studenata, poglavito uspješnih gospodarstvenika. Siguran sam da je i moja nasljednica Š. Cerjan-Stefanović mislila na isti način.

S druge strane bio sam svjestan promijenjenih uvjeta u našoj zemlji i na Sveučilištu. Već u drugom dijelu mog predsjedavanja Društvom došlo je do "odumiranja" naše kemijske industrije. Smanjio se i interes kvalitetnih mladih ljudi za naš studij, a oni koji su došli i diplomirali nalazili su sve manje vremena za svoju *Alma Matris* i za društveni život s kolegama. To se moralo odraziti na rad Društva.

Kako danas gledate na AMACIZ? Koja su očekivanja ispunjena, koja baš i ne? Kakvu bi ulogu Društvo danas trebalo imati i kakve ga promjene očekuju?

Na Društvo gledam s ljubavlju, jer AMACIZ je jedan dio mog života.

Nastojim biti i realan, pa znam da je AMACIZ ispunio tek dio svojih ciljeva. Uspostavljene su i poboljšane veze između Fakulteta i bivših studenata. U tome su sudjelovale uglavnom starije generacije bivših studenata (diplomiranih do 1980.), dok se nažalost većina mlađih kolega poslije završenog fakulteta, a zbog velikih promjena u društvu, usmjerila poglavito na vlastiti boljitak. Mislim da mlađi kolege, stvarni i potencijalni članovi AMACIZ-a, nisu još dovoljno usvojili "alumni filozofiju", ni oni u gospodarstvu, a nažalost, niti oni na Fakultetu. Baš bi ovi posljednji trebali prenositi ta gledišta na studente. Stoga o tome u prilogu navodim par riječi naše nedavno preminule članice Grete Pifat.

Nismo, dakle, nakon velikog angažmana prve generacije članstva, uspjeli prenijeti duh pripadanja i zahvalnosti Fakultetu i Sveučilištu, ni veselje međusobnim druženjem na mlađe generacije. Propustili smo također neke važne trenutke kad se naš glas morao čuti, npr. u vremenu tranzicije i propadanja naše kemijske industrije nije se dovoljno čuo naš glas, koji je imao što reći o kretanjima u gospodarstvu tijekom posljednjih dvadeset godina, i sl.

Iz svega ovoga proizlazi i buduća uloga Društva AMACIZ, a ona je precizno zapisana u našem Statutu i navedena u mojemu odgovoru na prvo pitanje urednika. Na današnjem i novom Upravnom odboru Društva je, dakle, da što aktivnije djeluju u skladu s tim ciljevima i da prošire djelovanje AMACIZ-a na što veći broj bivših studenata našeg Fakulteta.

ŠTO ZNAČI BITI ALMAE MATRIS ALUMNI?

Prof. dr. sc. Greta Pifat-Mrzljak

Ljudima je svojstvena pripadnost nečemu. U životu pripadamo obitelji, zavičaju, narodu, državi. Isto tako i sveučilištu/fakultetu koje smo pohađali i završili. Uz pripadnost je usko povezana i lojalnost. Lojalnost obitelji, zavičaju, naciji, državi. Lojalnost sveučilištu i fakultetu. Što to zapravo znači?

Sveučilište živi kao zajednica studenata i profesora, u kojoj se stjecanjem akademske naobrazbe budi doživotni osjećaj pripadnosti sveučilištu. Taj osjećaj pripadnosti, koji se zasniva na kvaliteti *Almae Mater*, matičnog sveučilišta, trebao bi prerasti u trajnu lojalnost svom sveučilištu kroz aktivnosti bivših studenata.

U raznim životnim situacijama, a ne samo u svom *curriculum vitae*, s ponosom ističemo koje smo sveučilište polazili i čiju diplomu nosimo. Ponositi se sveučilištem koje smo završili pokretačka je snaga i stvar prestiža, zbog čega *alumni* pomažu svom sveučilištu.

Često ćemo se naći u situaciji da se trebamo obratiti sveučilištu/fakultetu za određene informacije, pomoć. Ili će nas fakultet/sveučilište zamoliti za pomoć i savjet pri rješavanju svojih problema. Ostati u kontaktu s matičnim sveučilištem nije samo pitanje pripadnosti i lojalnosti. Tamo smo godinama obrazovani pa i odgajani tako da tamo pripadamo zauvijek. Biti *alumni* (lat. množina od *alumnus* – bivši pripadnik neke ustanove, sveučilišta, *Almae Matris*) zapravo je obostrana obaveza i naše *Almae Matris* i nas *alumni* članova. Jer i sveučilišta se ponose svojim uspješnim diplomandima koji su ambasadori ugleda, kvalitete i snage matičnog sveučilišta. Stoga se na sveučilištima širom svijeta organiziraju *alumni* udruge koje okupljaju bivše studente i prijatelje sveučilišta.

Planinarska sekcija AMACIZ-a podno Augustinčićeva spomenika Lijepoj našoj u Zelenjaku, na izletu o 10-toj obljetnici društva.

Sjećanja na herojsko razdoblje Fakulteta i Društva

Kada sam zamoljena da za svečarski broj *Glasnika* obradim temu Društva diplomiranih inženjera i prijatelja Kemijsko-tehnološkog studija u ratu, pomislila sam kako ću to obaviti vrlo lako. Dušom i tijelom sudjelovala sam u svim događanjima na novorođenu Fakultetu, utemeljila sam i isprva vodila zbor *Chemicarum ingeniariae alumni*, a kao dekanica sam u *Glasniku* redovito izvješćivala članove o stasanju Fakulteta.

U to su vrijeme Fakultet i Društvo, radeći jednodušno za dobrobit slobodne Hrvatske, živjeli u zadivljujućoj simbiozi. Stoga ću pišući o Društvu ujedno pisati i o Fakultetu, jer nikada prije ni poslije nisam osjećala toliku slogu, zanos i želju za radom i stvaralaštvom kao u tim ratnim danima početkom 1990-ih. Premda su mi ta sjećanja još svježija, željela sam pišući prilog ne samo iznositi činjenice, nego i prenijeti osjećaje koji su me obuzimali tih godina. Pomoć sam potražila na stranicama *Glasnika* – koji je čitatelje redovito izvješćivao o svim akcijama Društva – te u video-snimkama prvih promocija i nastupa Zbora. I zaista, vratila sam se u dane kada mi se tjeskoba, kao nagovještaj nadolazeće ratne prijetnje, počela uvlačiti u dušu. Je li pjevanje u Zboru bila obrambena reakcija? Jesu li naši neprekinuti pokusi bili znak prkosa zamračenim zagrebačkim ulicama i prodornomu zvuku sirene? Čini mi se da nikada poslije nismo bili tako željni zajedničkoga pjevanja i vježbali s toliko ushita kao te ratne 1991. Svaki naš opustošeni grad, svaki poginuli branitelj, svaki prognanik, svako nesretno dijete opjevani su u našim pjesmama. Pjevali smo Domovini i zajedno s njom, proživljavajući korizmu čekali uskrsnuće. Svaki naš nastup tih je strašnih i herojskih godina odisao domoljubljem i vjerom u slobodnu i nezavisnu Hrvatsku.

Time su bili obojeni glasovi članova Zbora kada su puna srca pjevali ilirske budnice, Zbor Hrvatica iz Porina Vatroslava Lisinskog ili Matoševu Gospu Mariju koju je s toliko ljubavi skladao naš dirigent Vinko Glasnović. Oduševljeni pljesak i poneka suza u očima zahvalne publike dali su pjevačima nov polet, pa su zaredali dobrotvorni koncerti, nastupi za ranjenike u bolnicama, na promocijama, na otvaranju znanstvenih skupova.

Sjećam se prvoga javnog nastupa zbora 4. svibnja 1991. na promociji diplomiranih inženjera u Velikoj predavaonici naše matične zgrade. Nebo je nad Hrvatskom plakalo već danima, a srce mi se stezalo promatrajući te mlade ljude koji će, možda, uskoro iskusiti sirovu snagu oružja. Njihova neopterećena mladost i jasni zvuci domoljubnih pjesama rastjerali su

moje strepnje, pa smo svi – mentori, mladi inženjeri, njihovi roditelji i prijatelji – nastavili još dugo nakon promocije pjevati u tadašnjem izložbenom prostoru.

Zajedništvo Fakulteta i njegovih *alumna* kulminiralo je Dobrotvornim koncertom u povodu osamostaljenja Fakulteta, održanom 15. prosinca 1991. Oči su mi zasuzile dok sam gledajući video-zapis te svečanosti vidjela dupkom popunjenu dvoranu Hrvatskoga glazbenog zavoda. To obiteljsko ozračje – koje je okupilo kemijske inženjere svih generacija da bi pozdravili svoj matični fakultet i pomogli prognanim studentima – potaknulo me da u pozdravnoj riječi otvorim srce i ganem slušateljce, a zboru i uglednim gostujućim glazbenicima dalo je dodatan polet. Publika i zbor postali su toga zimskoga dana JEDNO, što je neponovljiv doživljaj.

Ugođaj Božićnoga koncerta 19. prosinca 1992. pamtim i danas. Drage božićne pjesme pjevane dotada u krugu obitelji ili crkvama odjekivale su dvoranom šireći mir, radost i oprost, a s publikom otpjevana tradicionalna hrvatska "Narodi nam se kralj nebeski" uz zapaljene voštanice ponijela je sve prisutne.

Zahvalnica Ministarstva iseljenitva RH.

Znam, pristrana sam jer sam dobar dio teksta posvetila svom Zboru. Ali glazba je najbolji melem ranjenoj duši, a Zbor je u to ratno vrijeme svojim nastupima u javnosti zaista bio najveći promicatelj Fakulteta i AMACIZ-a.

S Božićnoga koncerta 19. prosinca 1992.

I športski su entuzijasti bili vrlo aktivni, pa su prvi Sportski susreti AMACIZ-a održani već u veljači 1992., da bi idućih godina okupljali sve veći broj kolega i studenata iz desetak srodnih fakulteta, instituta i poduzeća. Premda nogometna neznalica, pridružila sam se na Sportskim susretima u svibnju 1993. navijačima AMACIZ-ove malonogometne momčadi i uživala u pobjedama naših studenata i nastavnika.

Staze neumornih i vazda za smijeh i pjesmu raspoloženih planinara bile su tih godina ograničene na bližu zagrebačku okolicu koja nas je oduševljavala svojom pitomom ljepotom. Tim bih izletima pribrojila i one vezane uz, danas tradicionalan, Dan Fakulteta, kada smo se – prije svečane sjednice Vijeća u nekom od gostilišta – upoznavali s biserima hrvatske barokne crkvene arhitekture, srećom nedodirnuti zloćom agresora.

Delegati skupa AMCA društava na prvoj crti bojišnice u Mošćenici 1992.

Ne treba zaboraviti ni znanstvene kolokvije u povijesnoj Velikoj predavaonici koja odiše duhom naših prethodnika i koja je kao predavače privukla mnoge istaknute kolege iz zemlje i svijeta. Zainteresiranih slušatelja bilo je tada mnogostruko više nego danas, a teme su često bile usmjerene prema znanju kao poluzi razvitka. Uz njih svakako treba istaknuti okrugli stol *Kemijsko inženjerstvo u razvoju Hrvatske*, održan 4. lipnja 1992. u okviru Dana Sveučilišta, na kojemu su raspravljali mnogi naši *alumni*, vodeći ljudi kemijske industrije i državne uprave. Bio je to dokaz privlačne moći Fakulteta koji je u tim kriznim trenucima bio žarište okupljanja svojih bivših studenata. Imamo li i danas istu želju i moć?

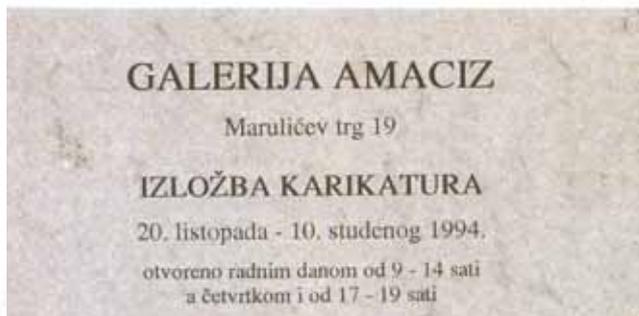
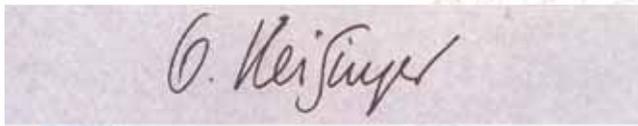
Kada su mi se kao dekanici obratili ljubitelji likovnoga izražavanja, prepoznala sam njihov entuzijazam i odobrila rad mlade sekcije u fakultetskoj vijećnici. Tako su Fakultet i AMACIZ nastavili usko surađivati i postali uzorom mnogim AMAC društvima koja su nas slijedila. Svaka je izložba svjedočila o napretku i radosti stvaranja, a ovom prilikom spominjem izložbu Ota Reisingera održanu u jesen 1994. u povodu obilježavanja 75. obljetnice tehničkih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U toj su veličanstvenoj sveučilišnoj manifestaciji naš fakultet i AMACIZ odigrali važnu ulogu, potvrdivši se u domaćoj i svjetskoj sveučilišnoj zajednici, a Zbor je doživio svoj vrhunac nastupajući na Svečanoj akademiji u koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog. Tada su, između ostalih, javno rehabilitirani naši profesori Karlo Weber, Rativoj Seiwert i Rikard Podhorsky, nasilno uklonjeni sa Sveučilišta, a novoutemeljena Nagrada Fran Bošnjaković za promicanje tehničkih znanosti dodijeljena je također našim profesorima Veri Johanides, Rikardu Podhorskom i Ivi Kolinu.

Medalja Fran Bošnjaković.

Nastup Zbora u TV emisiji Obiteljski zabavnik 1994.

Plakat izložbe Ota Reisingera u Galeriji AMACIZ.

Povezivanje s kolegama u svijetu koji su željeli i mogli pomoći Fakultetu da se osvoji na noge bila je jedna od najvažnijih misija AMACIZ-a u ratu. Na poticaj kanadskih kolega poslano je u lipnju 1992. pismo s popisom najnužnije opreme, knjiga i časopisa koje je prosljeđeno na mnoge adrese s apelom za pomoć prijateljima u zemlji njihovih predaka, ali odziv je bio zanemariv.

Akcija Opreмимо fakultet provedena u suradnji s AMCA Njemačka bila je nešto uspješnija, ali prava pomoć nije stizala izvana nego iz velikih hrvatskih tvrtki Ine, Plive i Chromosa koje su financijski pomogle uređivanju i opremanju fakultetskoga prostora i sponzorirale Zakladu za stipendiranje najboljih studenata.

Društvo je aktivno sudjelovalo i u prvom skupu AMCA društava iz svijeta i Hrvatske tijekom Dana Sveučilišta 1992., a tom je prigodom naš zbor poletnim pjevanjem budnica u auli Sveučilišta digao na noge delegate željne Domovine i hrvatske pjesme. Uslijedio je razgovor delegata s braniteljima na prvoj crti bojišnice u Mošćenici, što je na sve nas ostavilo dubok dojam.

Ovim završavam svoja sjećanja koja su obuhvatila prve tri ratne godine, premda je zla neman svoje kandže pružila u Zagrebu i 1995. kada su "zvončići" ubijali i ranjavali civile samo koji metar od fakultetske zgrade.

Ipak, sloboda je bila u nama i oko nas i ništa nije moglo zaustaviti naše nade i očekivanja osobne slobode u samostalnoj Hrvatskoj. Ni danas, razočarana onima koji su rat iskoristili za vlastitu dobit, ne žalim ni trenutak što sam bila sudionica vremena u kojemu smo Fakultet i AMACIZ stvarali s toliko poleta i ljubavi. Čestitajući Društvu dvadeseti rođendan, želim novoizabranom vodstvu da ponovno ražari tinjajući plamen zanosa i pozove članstvo da obnovi zavjet zajedništva.

Marija Kaštelan-Macan

Prošlo je već dvadeset godina od svečanog osnivanja AMACIZ-a. Kada osoba navrší dvadeset, kaže se da je u naponu snage, a kada udruga postigne te godine, kaže se da je to udruga s tradicijom. Kako se radujemo rođenju djeteta, njegovu prvom i dvadesetom rođendanu, radujemo se i njegovim sretnim danima te s njime tugujemo u nesreći. Tako je i naš AMACIZ prolazio različita razdoblja. Postoji velika sličnost – dijete se osamostaljuje i pomalo napušta roditelje, posjećuje ih za blagdane, ali ih nikada ne zaboravlja. Tako ni ova udruga ne smije zaboraviti svoje osnivače, svoje zaslužne članove, koji su s puno ljubavi sudjelovali u svakom segmentu rada AMACIZ-a. Kako da ih se prisjetimo?

Planinarska sekcija AMACIZ-a na Velebitu, 28. rujna 1996.

Početak. *Alumni* filozofija izuzetno je važan čimbenik prosperiteta i razvoja mnogih sveučilišta u svijetu, posebno u anglosaksonskim zemljama. Posljednjih desetljeća *alumni* filozofiju prepoznaju kao svoju i mnoga druga europska visoka učilišta, koja ranije nisu imala razvijenu takvu tradiciju, vjerujući da su *alumni* društva vrlo važna spona između sveučilišta i njihovih studenata i diplomanada, koji su preuzeli visoke i odgovorne funkcije u društvu. U Hrvatskoj je velik zamah osnivanja AMAC-a bio početkom 1990-ih, kada se osnivaju prve *alumni* udruge pri fakultetima, a teritorijalno organizirane *alumni* udruge već osnovane u inozemstvu daju velik doprinos promicanju nove hrvatske države. Rukovodstvo FKIT-a odmah je prihvatilo *alumni* filozofiju, spoznalo je njezinu važnost za promociju Fakulteta, studenata, struke i pojedinaca i 13. veljače 1990. osnovalo AMACIZ (*Almae Matris Alumni Chemicae Ingeniariae Zagrebiensis*) u zagrebačkom hotelu Intercontinental (danas Westin). Osnivanju je prisustvovalo 450 bivših studenata Fakulteta, a broj članova je tijekom deset godina porastao na 1050. **Branko Kunst** izabran je za prvog predsjednika Društva, a za tajnicu **Štefica Cerjan-Stefanović**, koja je kasnije preuzela dužnost druge predsjednice. Tajnica Društva tada je bila **Nevenka Vrbos**. Za treću predsjednicu izabrana je **Jasenska Jelenčić**.

Prvi **znanstveno-stručni kolokvij*** održala je **Vjera Lopac**, 22. siječnja 1991. Tijekom dvadeset godina održano je gotovo 200 predavanja! Predavanja održavaju i novaci i poznati znanstvenici, uz moto *Multi multa, nemo omnia novit*. Raspored se pažljivo priprema i pokriva različita područja prirodnih i tehničkih znanosti. Predavanja su dobro posjećena, a završavaju ugodnim razgovorom uz

kavu. Tu novaci imaju svoja prva javna izlaganja, popraćena pitanjima, a vrsni znanstvenici iz Hrvatske i inozemstva stalni su gosti u velikoj predavaonici FKIT-a na Marulićevu trgu 20. Voditelji kolokvija bili su **Emma Lisac**, **Štefica Cerjan-Stefanović**, **Vera Kovačević** i **Mirela Leskovac**. Danas kolokvije vodi **Emi Govorčin Bajsić**.

Akademski zbor *Chemicae Ingeniariae Alumni*, kasnije AZ "Vladimir Prelog" osnovan je 14. veljače 1991. i slavi devetnaestu godišnjicu svojeg djelovanja. Prvi nastup održan je već 4. svibnja. Zbor redovito sudjeluje na promocijama studenata i magistranada vezanih uz FKIT. Svake godine održava nekoliko samostalnih koncerata, te sudjeluje na smotrama u zemlji i inozemstvu te dobiva vrijedne nagrade i priznanja. Uvijek je među najboljim amaterskim zborovima u RH. To postiže upornim vježbanjem (dvaput tjedno po dva sata), tako da je to preko 2880 sati uvježbavanja za planirane koncerte u zemlji i inozemstvu. To je jedini zbor *Almae Matris Alumni*, koji svojim pjevanjem pokazuje svestranost interesa akademskih građana, vrsnih stručnjaka i znanstvenika što se s velikom ljubavlju posvećuju pjevanju i uveseljavaju svoje kolege na brojnim koncertima. Zbor su uspješno vodili dirigenti **Vinko Glasnović**, **Zdravko Vitković** i danas **Iva Juras**. Pročelnici su bili: **Marija Kaštelan-Macan**, **Kruno Kovačević**, **Stojan Trajkov**, **Stjepan Petej**, **Lucija Kunst**, **Mladen Brajdić** i **Vera Stasenکو**.

Glasnik AMACIZ redovito izlazi od 1992., a važan je izvor podataka o razvoju znanstvenog, nastavnog i gospodarskog života u Hrvatskoj. Fascinira bogatstvom podataka o brojnim institucijama u Hrvatskoj i osobama koje su ih stvarale, studentima

* Prema sjećanjima tadašnje dekanice Marije Kaštelan-Macan, radilo se o kolokviju u organizaciji Fakulteta, a ne AMACIZ-a, koji je upisan u istu evidencijsku bilježnicu.

FKIT-a. Do danas su tiskana 43 broja, a broj stranica se popeo na 51. Pri tiskanju i distribuciji Glasnika pomogli su članovi Upravnog odbora AMACIZ-a, **Zdravko Šimunović** i **Mladen Proštenik**. Urednici su se mijenjali. U početku, Glasnik je uređivao Upravni odbor, a svaki član bio je glavni urednik pojedinog broja. Dugo je list vodila **Marija Kaštelan-Macan**, koja je uvela nove rubrike: Predstavljamo uspješne kolege, Vijesti iz povijesti, Susreti generacija i Novosti na FKIT-u. Danas je glavni urednik **Marko Rogošić**, koji daje najbolje komentare o radu FKIT-a (S Fakulteta), uvodi rubriku Iz tiska, a Glasnik je popraćen izvrsnim fotografijama.

Početkom rada **Sportske sekcije** smatra se 15. veljače 1992., kada su održani Prvi sportski susreti AMACIZ-a. Zbog ratnih uvjeta održan je samo turnir u malom nogometu i stolnom tenisu. Iz godine u godinu, susreti se održavaju dva puta godišnje, a proširuju se na "veliki" tenis i šah. Priključuju se kolege iz Chromosa, Petrokemije Kutina, INE, PLIVE, INKER-a, PBF-a, kao i poznata ekipa "vječnih studenata". Formirane su i dvije stolnoteniske ekipe, koje sudjeluju u gradskim ligaškim natjecanjima i promiču ime AMACIZ-a diljem Hrvatske i Europe. Tome je najviše doprinio **Boris Perhač**. Pročelnici sekcije bili su **Antun Glasnović** i **Zvonimir Matusinović**.

Planinarsko izletnička sekcija osnovana je 10. svibnja 1992., a pročelnici su bili **Emir Hodžić** i **Mladen Brajdić** (zbog rada u Zboru, organizaciju izleta preuzeo je Emir); slijedila ih je **Alka Horvat**, a danas sekciju vodi **Damir Markić**. Zahvaljujući dobro osmišljenim izletima, vidjeli smo cijelu Hrvatsku, dio Slovenije i Bosne te stekli dobru kondiciju. Svladali smo Velebit, Risnjak, Ivanšćicu, Žumberak, Oštrc, Liscu, Boč, Plešivicu, Gomilicu... te uživali u divnoj Uni, Kupi, Korani i planinskim rječicama. Divno smo

se družili, naučili nove pjesme i ponovili stare, a svi se radujemo novim izletima, koje Damir organizira "punim srcem".

Likovna sekcija AMACIZ osnovana je 2. lipnja 1993. i veoma je aktivna do današnjih dana. Svake godine održava između sedam do deset izložbi u Galeriji AMACIZ-a, osnovanoj u prostorijama Fakulteta. Galeriju su osnovali **Mihael Tkalčec**, **Biserka Tkalčec** i **Štefica Cerjan-Stefanović**. Oni su uz **Željku Hodžić** bili i pročelnici sekcije, a danas sekciju vode **Vesna Hrust** i **Gorana Stojnić**. Članove Društva slikanju već sedamnaest godina podučava (tri sata tjedno) akademski slikar **Aleksandar Forenbacher**. Izložbe članova Sekcije te drugih umjetnika održane u Galeriji AMACIZ-a dobro su posjećene i promiču druženje među članovima i prijateljima Društva.

U početcima likovne sekcije.

Članovi sekcije pozivani su na slikarske kolonije, a ističu se kolonije posvećene Danu grada Zagreba. Vrijedi spomenuti i niz zajedničkih i skupnih izložbi te aukcije slika pojedinih članova Likovne sekcije.

Adresar Društva tiskan je 1994. Adresar je priredio tadašnji Upravni odbor i sadrži izvrsnu bazu podataka o svakom pojedinom članu – njih ukupno 660 – uključujući podatke o godini diplomiranja, području djelovanja, adresi stanovanja i zaposlenja.

U povodu **proslave 10. obljetnice AMACIZ-a**, održane 11.–13. veljače 2000. tiskana je knjižica "**Prvih 10 godina**", koju je uredio **Kruno Kovačević**. Prenijet ću dojmove Antuna Čapete: "Vrlo sam ponosan i zadovoljan, kao predsjednik Organizacijskog odbora, da je sve tako uspjelo. Mnogi su pojedinci zaslužili pohvalu, posebice kolege iz Organizacijskog odbora. Znam da mi ostali neće zamjeriti, ako neke ipak istaknem. Prije svega tu je nezaobilazni predsjednik prof. Branko Kunst, nenadomjestiv u svakom pogledu – od strategije, taktike pa do najsitnije operative. Nadalje, dr. Kruno Kovačević i njegov predan i brižljiv pristup

Na otvaranju izložbe Mihaela Tkalčeca u Galeriji AMACIZ 28. rujna 1995.

i znanje najvažniji su za uspjeh izdanja koje je priredio. Potom prof. Antun Glasnović, ovaj put van terena (nisam mu dao da igra stolni tenis!), ali zato sveprisutan oko terena, velikim entuzijazmom pravog športaša, još jednom se dokazao! Konačno, neumorni i superagilni prof. Emir Hodžić koji uspjeva organizirati gomilu od 350 ljudi da funkcionira i sluša, a istovremeno pribavi isto toliko litara vina!?! Ovi kemičari su stvarno nešto! Proslava je obuhvaćala i **Ples kemičara**, održan 11. veljače 2000. Grace Karminski-Zamola piše: "Ples je bio organiziran u staroj ljepotici – Smaragdnoj dvorani obnovljenog hotela "Esplanade". Poslije mnogo godina našla sam se ponovo u prelijepoj dvorani, koja me je iznova impresionirala skladnošću arhitekture, prostranošću i uređenošću. Stari Zagrepčani ju zasigurno jako vole, jer je ona "najzagrebačkija" dvorana, koja simbolizira Zagreb u Europi i jučer i danas i sutra, te Europu u Zagrebu... Našoj maloj svečanosti pridružio se i rektor zagrebačkog Sveučilišta prof. Jeren."

Godine 2003. oblikovana je **mrežna stranica** Društva, s posebnim naglaskom na **zapošljavanju**. Naime, Društvo je radilo na svome pomlađivanju i okupljanju novih članova putem Glasnika, pojedinih sekcija i na *webu*. Netom diplomirani studenti FKIT-a postaju članovi AMACIZ-a, a njihovi se osnovni podaci

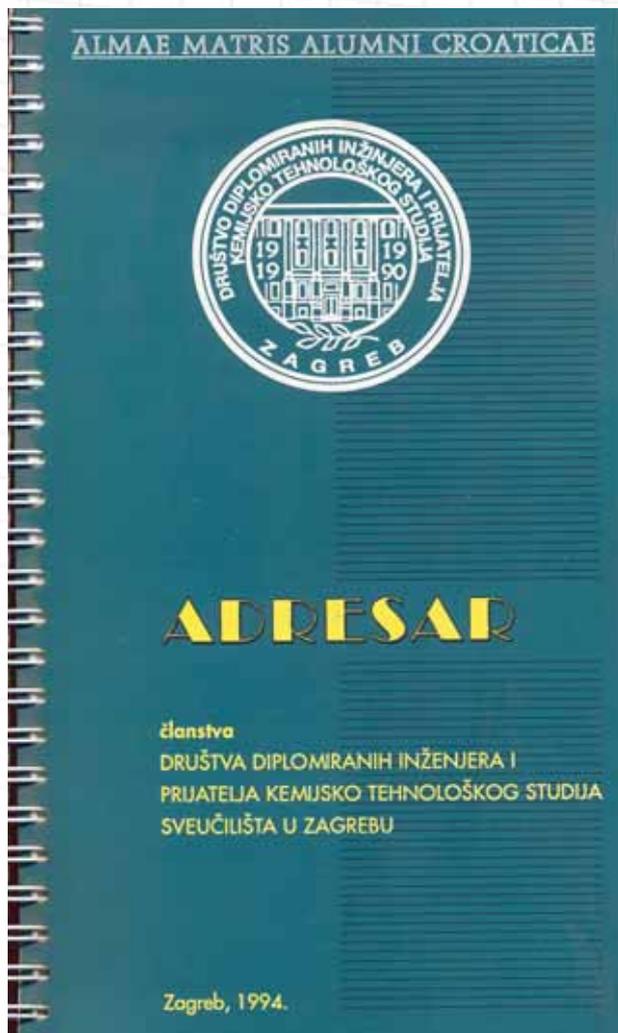
obznanjuju na Internetu. Ta stranica omogućuje tvrtkama izravan kontakt s tek diplomiranim inženjerima i njihovim mentorima, a AMACIZ dobiva godišnje oko 40 novih članova.

2004. i 2005. AMACIZ je kandidat za **Nagradu grada Zagreba**, koju doduše tih godina ne dobiva, ali... 2005. je osnovana i **Književna tribina AMACIZ**, prigodom promocije knjige pjesama **Biserke Goleš Glasnović**.

U počast svojim istaknutim pojedincima, 3. veljače 2006. Skupština Društva osnovala je **Savjet AMACIZ-a** i izabrala njegove prve članove, za pomoć Društvu u daljnjem radu; to su **Branko Kunst, Emir Hodžić, Antun Čapeta, Štefica Cerjan-Stefanović** i **Kruno Kovačević**.

Umjesto Kraja. Ovaj sažeti tekst daje približan kronološki prikaz rada Društva, odnosno samo mali dio njegove djelatnosti. Može se zaključiti da su ti vrsni znanstvenici, akademski građani tehničkih i prirodnih struka preko Društva postali zaljubljenici u zagrebačku kulturu i sport i njihovi dobri poznavatelji. Oni su, također, promotori i znanosti i kulture svoje zemlje. *Alumni* članovi trebaju biti ambasadori kvalitete i kreatori ugleda fakulteta. Svoj znanstveni i kulturni svjetonazor prenose mlađim generacijama – studentima na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije, tako da zajedno nastupaju, u sportu, glazbi i slikarstvu – studenti i njihovi profesori. Tako nastaju čvrste veze različitih generacija te poseban osjećaj prema matičnom fakultetu. Matični fakultet stoga treba pokazati posebnu brigu za svoj AMACIZ, a bez te suradnje Društvo ne bi moglo tako dobro raditi. Ovime završavam svoj osobni prikaz dvadeset godina rada Društva, s naglaskom na ljude i njihove specifičnosti, kako bi se spasilo od zaborava ovo početno, nazvala bih ga "romantično" razdoblje.

Štefica Cerjan-Stefanović

Zbor – najstarija sekcija AMACIZ-a

Zbor u Hrvatskome glazbenom zavodu 1995.

Zbor, prva sekcija osnovana u okviru AMACIZ-a, rado se pridružuje obilježavanju 20. obljetnice Društva. Početkom 1991., godinu dana nakon osnivanja Društva, pod vodstvom prof. dr. sc. **Marije Kaštelan-Macan** okupilo se nekoliko entuzijasta, radi zajedničkog muziciranja i druženja. Osnovan je zbor koji je djelovao pod imenom *Chemiciae Ingeniariae Alumni*. Vođena iskusnim dirigentom prof. **Vinkom Glasnovićem**, ta heterogena grupa od dvadaestak članica i članova započela je svoje glasove prilagođavati zbornom pjevanju. Velika predavaonica FKIT-a, prostor u kojemu smo do tada kao studenti slušali samo kemijska predavanja, postala je novi eksperimentalni laboratorij za nas kemijske inženjere, ali i za naše prijatelje s drugih fakulteta.

Prve skladbe koje smo uvježbali bile su himne *Lijepa naša domovino* i *Gaudeamus igitur*, te Zajčeva *Ave Maria*. Slijedilo je i nekoliko obrada narodnih napjeva, te skladbi samoga dirigenta Glasnovića. Veliki zanos i zadovoljstvo što počinjemo zvučati kao harmonična cjelina potakli su nas da se odvažimo na prvi mali javni nastup. Već u svibnju iste godine zapjevali smo na promociji diplomiranih inženjera našega Fakulteta, što je bilo odlično prihvaćeno od svih sudionika svečanosti. Bila je to novost na Sveučilištu u Zagrebu i drago nam je da se održala sve do danas, da je postala lijepom tradicijom.

S obzirom na Domovinski rat, koji je u to vrijeme upravo buknuo, okupljanje u Zboru imalo je dodatnu dimenziju međusobnog povezivanja i hrabrenja, te prkosa nadmoćnom protivniku. Još pamtimo probe u fakultetskom podrumu za vrijeme zračnih uzbuna, ili dobrotvorni nastup u bolnici Rebro za ranjene hrvatske branitelje. Vrhunac takvih osjećaja zbio se tijekom našeg prvog božićnog koncerta u Hrvatskom glazbenom zavodu, sredinom prosinca 1991., održanom u 11 sati prije podne. Na pozornici pjesma, zatim pljesak, pa susret s našom publikom, uz stalnu strepnju od oglašavanja sirene za uzbunu. Toliko emocija kod pjevača, ali i u publici – ponosa, zadovoljstva, zajedništva, ne znam je li moguće nadmašiti.

Nakon prvog koncerta Zbor je, ojačan novim članovima, nastavio s djelovanjem, širio svoj repertoar sve zahtjevnijim skladbama, a počeo je gostovati i po drugim mjestima Hrvatske (Sisak, Virje). Ubrzo je poduzeo i prvo veliko inozemno gostovanje u Švedsku, u Lund i Malmö, na poziv društva *Almae Matris Alumni Croaticae*. To ćemo putovanje iz 1994. dugo pamtiti po srdačnosti naših ljudi koji su bili naša glavna publika, po kontaktu sa Šveđanima, okupljenim u simpatičnom zboru *Midnattskören*, ali i po koncertu kojeg smo održali u protestantskoj crkvi u Malmöu, gdje je obred vodila mlada svećenica obučena u bijelo, izgledom poput anđela.

Nakon što je dirigent od heterogene grupe uspio formirati skladan zbor, počele su pristizati i prve pisane pohvale, što nam je bio dodatan motiv za nastavak. Smotre zborova u HGZ-u, nastupi u crkvama (Sv. Katarina, Sv. Martin u Virju), božićni koncerti, godišnji koncerti, redali su se iz godine u godinu, sve do proljeća 1995. kada nas je dirigent odlučio napustiti.

Zamijenio ga je vrsni pedagog prof. **Zdravko Vitković**. Novi dirigent, novi način rada, drugačiji repertoar, sve je to privuklo i nove članove, tako da je Zbor ušao u razdoblje vidnog napretka. Zaredali su nastupi na TV, gostovanja u više mjesta Hrvatske (Osijek, Zadar, Krk, Đakovo), sudjelovanje na smotrama i natjecanjima. Možemo se pohvaliti s nekoliko osvojenih srebrnih i brončanih plaketa i medalja, te dvije nagrade za najbolje izvedenu skladbu hrvatskog autora. Za vrijeme dirigenta Vitkovića Zbor je održavao, uz godišnje, još i odlično posjećene božićne koncerte, ponekad i uz mali orkestar, a jedan od njih posebno pamtimo – onaj održan u Bazilici Srca Isusova u Palmotićevoj ulici, 1995.

U godinama koje su slijedile, odvažili smo se i na nekoliko gostovanja u inozemstvo – Budimpešta (1997.), Rim (1998.), austrijski i mađarski dio Gradišća (1999.), te Pariz (2000.). Koncert u Rimu, u Hrvatskom zavodu Sv. Jeronima, smatramo

U Zavodu Svetog Jeronima u Rimu, 1998.

najuspješnijim, kada nam se posebno zahvalio rektor Zavoda, mons. Jure Bogdan. Na kraju toga razdoblja, ljeti 2001., uspješno smo gostovali u Đakovu, na Đakovačkim vezovima, gdje smo održali koncert u lijepoj i akustičnoj Strossmayerovoj katedrali. Nažalost, ubrzo zatim dirigent je nenadano preminuo, pogođen srčanim udarom.

Od jeseni 2001. Zbor vodi dirigentica **Iva Juras**, dipl. muzikolog. Od samoga početka bacila je naglasak na tehniku pjevanja, na "poliranje" naših glasova, kako bi što vjernije mogli interpretirati sve zahtjevniji repertoar različitih stilskih obilježja i različitih povijesnih razdoblja. Dirigentica se već 2002. ohrabrila s nama otići na Svjetsko natjecanje zborova u Olomouc (Češka), gdje smo ostvarili lijep uspjeh osvajanjem srebrne medalje. Iza toga svake smo godine uspjeli održati i neki koncert izvan Zagreba: Blato na Korčuli, Zadar, Karlovac, Sisak, Šibenik, Varaždin, Rogaška Slatina i Olimje (Slovenija), pa Frohnleiten (Austrija). Nastupili smo na festivalima u San Marinu (2008.) i Bosanskoj Krupi (2008. i 2009.), te na natjecanju u Budimpešti (2009., brončana diploma). Nadamo se nastavku u istom tempu sve dok nam snage budu dopuštale.

Zbor je za vrijeme svoga dosadašnjeg djelovanja izdao dvije audio-kasete, dva CD-a, jedan DVD-zapis, uz više dokumentarnih video-snimaka. Bilo bi toga i više kada bi financijska sredstva dozvoljavala.

To je velika boljka amaterizma u Hrvatskoj, jer osim vlastitih sredstava i sredstava Ureda za kulturu Grada Zagreba, sponzorstva i donacije sve su rjeđi. U prošlosti su časne iznimke bili PLIVA i još poneka tvrtka, ali u doba sadašnje krize i recesije financije su nam zaista skromne i nedostatne, pa pjevači uskaču vlastitim doprinosom.

Organizacijske probleme od samoga početka

Zbor u Olomoucu, 2002.

rješavaju pročelnici Zbora. Prva je pročelnica bila i utemeljiteljica Zbora Marija Kaštelan-Macan, a kao pročelnici ili predsjednici Zbora okušali su se Stojan Trajkov, Kruno Kovačević, Lucija Kunst, Stipe Petej, Vera Stasenko i Mladen Brajdić. Neki su imali i po nekoliko dvogodišnjih mandata. Uz njih, aktivni su bili i članovi Odbora, među kojima je zadnjih nekoliko godina najaktivnija Mirjana Jakopčević. Bez entuzijazma tih ljudi Zbor ne bi mogao dočekati dvadesetu obljetnicu.

Zbor je 2004., odlukom Skupštine AMACIZ-a, promijenio ime u *Akademski zbor "Vladimir Prelog"*, u čast nobelovca Preloga koji je na početku svoje akademske karijere bio docent i kasnije izvanredni profesor na Tehničkom fakultetu, prethodniku FKIT-a. Tim imenom pronosimo ime našeg nobelovca gdje god nastupamo, ponosni što je naš Fakultet svjetskoj znanosti dao tako istaknutu osobu. Svoj smo doprinos dali i u sklopu obilježavanja 100. obljetnice rođenja V. Preloga (2006.) uspjelim koncertom *"Prelogu u čast"*.

Zbor je drugi dom svojim članovima i dobrodošao gost svojim slušateljima, pa se ne bismo trebali brinuti za njegovu sudbinu. Svojom aktivnosti uvelike doprinosi djelovanju našeg matičnog društva AMACIZ, kojemu želimo uspješan i dug život na dobrobit Društva i Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije.

Kruno Kovačević, predsjednik Zbora

Na Marulićevu trgu, 2009.

Likovna sekcija u proteklih 20 godina

Zaviri li danas znatiželjni prolaznik kroz odškrinuti podrumski prozor u predavaonicu Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije na Marulićevu trgu 19, ugledat će studentske klupe, zelenu ploču i računalnu nastavnu opremu. Ovisno o dobu dana, vidjet će studente kako slušaju i zapisuju i nastavnika kako predaje i piše po ploči, ili će u tami samo nazirati uobičajeni školski namještaj. Tako je danas. A prije šesnaestak godina... Četvrtkom poslije podne ugledao bi slikarske štafelaje i razapeta platna na kojima iz ruku umjetnika "rastu" pejzaži, mrtve prirode, raznovrsno cvijeće, portreti dragih osoba ili obrisi životinjskih likova: pasa, konja... osjetio bi miris uljane boje i terpentina. Vrlo bi se začudio nad prizorom, jer bi očekivao laboratorijske stolove, znanstvene instrumente, bočice s kemikalijama i ruke znanstvenika koji izvode pokuse. Pa i bile su to ruke i znanstvenika i umjetnika koji su se okupljali u zajedničkom traganju za plemenitim, dobrim i lijepim u sebi i u svijetu oko sebe. Neki kao početnici, neki kao vješti slikari i crtači, ali svi s jednakim oduševljenjem i ljubavlju prema slikanju i umjetnosti uopće.

Izraženo riječima akademskog slikara, prof. Aleksandra Forenbachera, od milja Saše, stručnog i umjetničkog voditelja sekcije, u Katalogu pete skupne izložbe članova sekcije, 1997. g: *Svježina, spontanost, skromnost... vrline slikarskog (i ljudskog) poštenja (koje nažalost ne rese uvijek amatera, ali ni druge). Koliko mogu ovi amateri? Svatko onoliko koliko mu je Bog dao! I tako se unatoč spomenutoj skromnosti, ili baš zahvaljujući toj (spasonosnoj) skromnosti u zbivanju iskrenog nastojanja zažare nehinjene slikarske vrijednosti. Dakako, ovi amateri i predobro znaju da u uvjetima svoje životne zbilje neće dati maksimum svog potencijala. Ali znaju da je radost (i bol) stvaranja tolika da obogati svaki život koji obasjava. I tako bi svaki od njih, kao Goetheov (crni) junak, na pitanje Seid Ihr wohl gar ein Virtuos? – mogao (pre)skromno odgovoriti: O nein! Die Kraft ist schwach, allein die Lust ist gross! – snaga nije velika, ali velika je radost. Ne "radost" zadovoljenja taštine, niti radost dobitka, nego radost bavljenja umjetnošću.*

A kako je sve započelo? U glavama nekolicine nas, nastavnika na FKIT-u, rodila se 1993. gotovo

istovremeno ideja o osnivanju likovne sekcije u okviru AMACIZ-a. Bili smo to Štefica (prof. Cerjan-Stefanović, tadašnja tajnica AMACIZ-a i crtačica od djetinjstva), Đina (prof. Marija Kaštelan-Macan, tadašnja dekanica FKIT-a, uvijek spremna za provedbu ostvarivih zamisli, posebno onih koje obogaćuju međuljudske odnose i neformalnu komunikaciju ljudi unutar struke), Miki (prof. Mihael Tkalčec, moj predragi pokojni suprug, crtač i slikar, također od djetinjstva) i ja (bavila sam se glazbom i pisanjem od djetinjstva, a slikanje je bila moja dugogodišnja želja). Štefica je uz pomoć Šefke Horvat-Kurbegović, profesorice (sada u miru) na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu privoljela Sašu da bude, kao akademski slikar i likovni pedagog, umjetnički voditelj sekcije, a Đina nam je osigurala malu predavaonicu s početka ovog teksta kao slikarski prostor. Miki i ja smo s velikim oduševljenjem preuzeli na sebe sve poslove oko ustrojstva sekcije, a godinu dana kasnije i galerije AMACIZ. Miki je postao prvim pročelnikom sekcije, čiji rad je sadržajno osmislio Saša, jedan od prvih voditelja likovnih tečajeva u Centru za likovni odgoj grada Zagreba (tada na Pantovčaku). Štefica i ja bile smo prve voditeljice galerije AMACIZ.

Teško je opisati svu ljepotu tih početaka. Mukotrpno smo svladavali crtanje oblika, proporcija, perspektive i pravilnog smještanja u prostor naoko banalnih motiva: različitih kompozicija od kartonskih kutija različite veličine i oblika. Na ravnoj plohi papira trebalo je postići dubinu trodimenzionalnog prostora. Zatim tonsko slikanje, koje nas je neodoljivo asocijalo na Miljenka Stančića. Predmete od kojih je Saša slagao zamišljene kompozicije: boce, čaše, vaze, različito zanimljivo posuđe i ukrasni predmeti, voće i povrće, jabuke, orasi, kesteni, šarene tikve, klipovi kukuruza, suho lišće... s velikim smo veseljem prikupljali i donosili u naš "atelje" sami. Tonsko slikanje ustupilo je mjesto slikanju temperama, vodenom bojom, akrilom i na kraju uljem, a čiste kute i slikarske pregače pratile su sve većom umrljanošću naše putovanje kroz različite slikarske tehnike i boje. Usporedno se i naš slikarski

S jedne od proslava Sašina rođendana u njegovu toplom domu u Kukuljevićevoj ulici.

pribor proširio s olovke i ugljenog štapića na slikarsku paletu, pomno odabrane kistove i različite vrste boja, a crtači blok smo nerijetko zamijenili pravim slikarskim platnom. Pojavili su se i slikarski stalci, bilo kupljeni, bilo izrađeni kod kuće (Miki je tu zaista bio majstor; još čuvam dijelove stalaka koje svojim zlatnim rukama i svestranom domišljatošću nije stigao dovršiti...). Mrtvu prirodu zamijenili su najprije gipsani predmeti, a zatim i živi modeli. Na klupama su se osim slikarskih rekvizita pojavili ponekad i svježi, netom pečeni kolači, naglašavajući prisnost koju smo ostvarili provodeći zajedno slikarska poslijepodneva. Početkom ljeta, slikanje u prostoru zamijenili smo najzujbudljivijim slikanjem u najživopisnijem ateljeu, u prirodi. Tijekom narednih godina uslijedilo je i sudjelovanje u likovnim kolonijama diljem Hrvatske.

Saša je kao naš voditelj postao dobrim duhom sekcije, dajući joj temeljni ugođaj zajedništva, poštujući pritom osobnost, intimu i likovne dosege svakog pojedinca. On i mi bili smo i ostali sretan spoj njega kao učitelja i nas kao učenika. Kako je iz pragmatičnih razloga najprije postao diplomiranim inženjerom građevinarstva, a tek potom akademskim slikarom, stekao je široku erudiciju i vrlo dobar uvid u prirodu tehničke struke i nužna ograničenja koja sobom takva (kao, uostalom, i svaka druga) stručna usmjerenost sobom donosi. Znao je prevladati opreku i isključivost koje se često javljaju između ljudi posvećenih umjetnosti i humanističkim znanostima i ljudi posvećenih prirodnim i tehničkim znanostima. I jedni i drugi često žele ograničiti čovjeka samo na materijalno ili duhovno biće, a čovjek je i jedno i drugo i sve između toga, i puno više od toga. Uzimajući u obzir našu širinu, ali i uvažavajući naša ograničenja, svojim je istančanim pristupom kulturnog i likovnog znalca izvukao iz nas zaboravljena znanja iz opće kulture. Listajući s nama likovne monografije, obilazeći s nama sve ove godine mnoge izložbe (posebno je upečatljiv bio 1998. naš prvi zajednički izlet u Graz na izložbu impresionista), tumačeći i komentirajući sve što smo vidjeli, snažno nas je duhovno obogatio i ostavio u nama dubok trag. Hvala Bogu, unatoč poznim godinama, još je uvijek s nama kao naš voljeni učitelj.

S otvaranja samostalne izložbe Mihaela Tkalčeca u Galeriji AMACIZ, 10. siječnja 1995. Izložbu je otvorio prof. dr. sc. Antun Bauer (u sredini), na slici u društvu autora i Biserke Tkalčec.

S otvorenja izložbe karikatura Otta Reisingera u Galeriji AMACIZ, 20. listopada 1994. Autor sa Šteficom Cerjan-Stefanović i Biserkom Tkalčec.

Teško mi je pisati o dobrom Mikijevu duhu, jer to zadire u moju najdublju intimu. Samo mogu reći, a to osjećaju i svi članovi sekcije koji su s njime slikali i poznavali ga: njegovim smo odlaskom svi puno izgubili. Pa ipak, na svakoj izložbi osjećam ga u blizini. S velikom radošću, ali i sjetom pripremit ću ove jeseni izložbu u čast sjećanja na njega; već je 10 godina... Znam koliko će svi dragi prijatelji opet uživati u prekrasnim i nježnim akvarelima koje je slikao.

Što reći na kraju?! Opet ću citirati Sašine riječi iz Kataloga šeste skupne izložbe sekcije u Galeriji AMACIZ (o kojoj ovom prilikom nisam pisala, prostor je ograničen) 1998.: *Po ustrojstvu, likovna je sekcija postala svojevrsna "trajnica" koja se stalno obnavlja i cvate. Stalno novi ljudi dolaze i završavaju tečaj, a mnogi od onih koji su ga završili nastavljaju raditi u grupi. I tako danas Likovnu sekciju zajedno čine "brucoši" i "veterani", djelujući rame uz rame, ali svaki na svoj način "na veću slavu Duha", ad maiorem spiritus Gloriam.*

Slijedeći taj moto, vrlo uspješnom pročelnicom Sekcije postala je nakon Mikija Željka Hodžić, osoba vedra i poticajna duha. Za njom slijedi Vesna Hrust koja i danas svojim trudom i osobnošću, surađujući s našim Sašom, potiče i održava ljudsko i umjetničko druženje članova sekcije koja je sada prostorno smještena u Ilicu. No, nove izložbe, likovne kolonije diljem Hrvatske i neki novi izazovi tek su pred nama.

Biserka Tkalčec

Likovna sekcija na skupnoj izložbi u predvorju Male dvorane Lisinski.

Osvrt o planinarima i izletnicima

Kolona AMACIZ-ovaca u Krapini.

Glavni urednik Glasnika AMACIZ, kolega Marko Rogošić, zamolio me da za broj koji će biti posvećen 20. obljetnici našeg Društva napišem prilog o Planinarsko-izletničkoj sekciji. Naglasio je da bi "stilski, prilog trebao biti emotivan a ne puka faktografija"! Kako se radi o obilježavanju 20. godišnjice Društva, teško je izbjeći faktografiju. A prisjetiti se rada Planinarsko-izletničke sekcije u proteklom periodu ne može se bez emocija.

Evo prvo nešto činjenica. Sekcija je osnovana u svibnju 1992. Prvih deset godina osobno sam vodio Sekciju, zatim je nastavila kolegica Alka Horvat, a sada je pročelnik kolega Damir Markić. Od osnivanja do 2010. organizirali smo preko 150 izleta diljem Lijepe naše, a bilo nas je i preko granice (Slovenija, Bosna i Hercegovina). Listajući svoje dnevnike i prisjećajući se mnogobrojnih priprema i organizacije izleta, naviru sjećanja i emocije vezane uz ljepote odabranih staza i krajolika, susrete s prijateljima i kolegama, sklopljena nova prijateljstva...

Planinarenje sam zavolio kao član najstarijeg i najvećeg planinarskog društva u Hrvatskoj HPD "Matica". Sva iskustva koje sam prikupljao u "Matici" od 1985. zdušno sam počeo primjenjivati u organizaciji i vođenju izleta naše Sekcije. Spoznao sam da planinarenje za suvremenog čovjeka predstavlja relaksaciju od psihičke napetosti koju doživljava na radnom mjestu, u vrtlogu gradskog i velegradskog života. To je vrsta aktivnog odmora koji obnavlja energiju neophodnu za život i rad. Baviti se planinarenjem znači upoznati prirodne ljepote i nove krajolike te obogaćivati osjećaje, kako za ljude tako i za prirodu. Izletničko planinarenje zahtijeva od čovjeka i određene napore koji ne predstavljaju opasnost po organizam, ako su u razumnim granicama.

Imajući u vidu ovih nekoliko misli o planinarenju, u potpunosti smo ih usvojili i ugradili u pristup organizaciji naših planinarskih izleta.

A što izdvojiti za ovaj emotivni sadržaj priloga?

Teško se odlučiti je li to entuzijazam u prvim godinama rada našeg Društva, pa tako i Planinarsko-izletničke sekcije, prebukirani autobusi koje su nam naši kolege iz gospodarstva stavljali na raspolaganje ili možda raspjevani nagibni vlakovi koje smo koristili zadnjih godina! Ipak izdvojio bih organizaciju i provedbu izleta u povodu desete obljetnice našeg Društva. Oboreni su svi rekordi: 360 sudionika putovalo je vlakom do Klanjca. Toliki broj putnika nije zabilježen otkad vozi vlak na relaciji Zagreb-Klanjec. Kada smo se okupili na kolodvoru u Klanjcu, čuo sam razgovor dvije starije gospođe koje su se vraćale iz crkve sa mise: "Čuj Bara, ovo Klanjec ni videl od kad je Stari hmrl!"

Iz Klanjca smo prema zacrtanom planu krenuli u tri pravca: na Cesargrad, na Bizeljsko i okolicom Klanjca do Zelenjaka. Nakon odrađenih ruta (2-3 sata) okupili smo se u Zelenjaku kod spomenika hrvatskoj himni Lijepoj našoj, gdje je ona zapravo i nastala. Vrhunac oduševljenja bio je kad smo kod spomenika položili lovorov vijenac i svi zajedno, predvođeni članovima našeg Zbora, otpjevali himnu.

Garić grad.

U šumi Golubinjak.

Što na kraju poručiti starim i novim članovima našeg AMACIZ-a?

Ako Vas višednevni rad na Vašem radnom mjestu umori, ako Vam je dosadno u mirovini, ako Vam je dosta vožnje kratim tramvajima i autobusima, ako Vas guši smog i prašina i opterećuje buka, ako Vam je teško hodati kratim gradskim pločnicima i stalno gledati u semafore, ako ste željni vidjeti uređena polja, rascvjetane livade ili šume, pridružite se našoj Sekciji i pođite s nama na izlete. Neće Vam biti žao!

Emir Hodžić

Na povratku iz dvorca Miljana.

Na obali Sabljaka.

Una u Bosanskoj Krupi.

Osvrt o sportašima

Život se sastoji od lijepih i ružnih trenutaka, ali se u pravilu sjećamo dobrih stvari, a ono loše potiskujemo u zaborav. Nisam to odmah prihvatio, međutim danas sam sve više siguran da je istina. Sa zadovoljstvom se sjećam mnogih lijepih trenutaka, a među njima ne mogu ne spomenuti i prve Sportske susrete AMACIZ-a, koji su i nakon 18 godina još uvijek aktualni i izuzetno popularni. Nisam siguran je li to bila moja, ili pak ideja prvog predsjednika AMACIZ-a profesora Branka Kunsta, ili možda nas obojice, ali sam zato siguran da je to bio pun pogodak. Započelo je vrlo skromno, u subotu 15. veljače 1992. održan je stolnoteniski turnir u dvorani Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta u Kačićevoj ulici, zapravo na *Srednjoškolcu*, tamo gdje smo kao srednjoškolci, a vrlo često i kao studenti, natjecavali loptu. I danas se jako dobro sjećam svojih kolega i prijatelja, sve diplomiranih kemijskih inženjera (tehnologa) i biotehnologa koji su se s oduševljenjem odazvali mome pozivu. Okupilo nas se devetorica, tu su bili Boris Perhač, Štef Mutak, Miki Koščec, Željko Brebrić, Slaven Rački, Frančesko Glasnović, Zlatko Ivančić, Đuro Futač i – naravno – ja. Drugog dana odigrana je prijateljska ekshibicijska utakmica u malom nogometu između FKIT-a (pojačanog s kolegama s PBF-a) i PLIVE za koju su igrali bivši studenti KTS-a. Mislim da i prvi nogometaši zaslužuju da ih se spomene, to su golmani Damir Karlović i Antun Čapeta, zatim Nedjeljko *Nidžo* Kujundžić, Ivan Herceg iliti *Ravanelli Herc*, Dragan Kožul, Branko Stuburić, Branimir Šimunić, Ivica Blažić, Ivan Mijatović-*Zeli*, Zdenko Krištafor, naravno i neki već spomenuti stolnotenisači. Neka mi oprostite kolege koje nisam spomenuo. Uvertira je bila snažan poticaj za organiziranje masovnijih susreta. Već ujesen iste godine organizirani su II. Sportski susreti na kojima su sudjelovali sportaši iz čak 8 institucija ili radnih organizacija, a pored nogometa i stolnog tenisa održana su i natjecanja u tenisu. Uključuju se Petrokemija iz Kutine, INA, Kutrilin, Chromos, studenti FKIT-a pa čak i naši budući studenti, učenici Kemijsko-geološke tehničke škole (KGTŠ). Susreti postaju tradicionalni i održavaju se dva puta godišnje, u proljeće i ujesen, a broj sudionika se kreće između 80 i 130 natjecatelja. S pojavom studenata uključile su se kao navijačice i studentice i mlade asistentice koje su oplemenile ionako već ugodnu atmosferu Sportskih susreta.

U dva su navrata Sportski susreti održani u Kutini pod pokroviteljstvom gostoljubivih domaćina iz Petrokemije. Siguran sam da se svi sjećamo divnih susreta u lipnju 1998., u vrijeme održavanja Svjetskog nogometnog prvenstva. Nakon podjele nagrada i prekrasnog domjenka, svi smo u radničkom restoranu zdušno bodrili Ćirine Vatrene u pobjedi protiv Japana.

Članovi i navijači sportske sekcije, 22. svibnja 1993., na Sportskim susretima AMACIZ-a održanim na Chromosovim sportskim terenima.

Izdvojit ću i naredne susrete koji su iste godine ujesen održane u Sportskoj dvorani KGTŠ-e, na kojima su prvi puta u ekshibicijskoj nogometnoj utakmici nastupile šarmantne studentice FKIT-a. Utakmica je odigrana po svim službenim pravilima uz jedan obvezujući naputak kojim, nakon postignutog pogotka, *nije dozvoljeno podizanje sportske majice preko glave*. Uvrštenje nogometašica u sadržaj Sportskih susreta bilo je pravo osvježjenje. Citirat ću stoga dio mog izvještaja sa Sportskih susreta u proljeće 1999.: *Studentice su oduševile mnogobrojno muško gledateljstvo. Nakon mnogo uzbuđenja, atraktivnih udaraca nogom, a posebice glavom, susret je ipak završio neriješeno, 0 : 0, te su izvođeni sedmerci. Jedan je udarac pogodio okvir vrata, te je na taj način odlučen pobjednik.*

Tijekom proteklih 18 godina, ranije navedene ekipe bile su, zahvaljujući entuzijastima iz svojih sredina, stalne sudionice susreta. Ti su pojedinci zavrijedili da ih se, uz već ranije spomenute, navede: Joso Bitorajac, Nikša Zokić, Luka Lasić, Ivica Losso, Tomo Seletković, Zdravko Šimunović, Damir Markić, Drago Školjak, Davor Krnić. Dolaze i *Vječni studenti*, apsolvanti dugog staža Dragan Kardum-*Brada*, Ivica Crnolatac, Denis Tafra, Budiša, Fresl pojačani mladim asistentom Nenom Bolfom. Zvone Matusinović-Matus predvodi mlade snage, studente Sebastijana Orlića-*Seba*, Dražena Štrkovića, Ivana i Josipa Rimca.

U tenisu su gotovo redovito sudjelovali Lujo Vadjon, Miodrag Samardžija, Krešimir Popović, Miroslav Horvat, bračni par Nada i Stojan Trajkov, Ljiljana Kos Hebrang, te Miroslav Brnada i Zlatko Barišić iz Petrokemije.

Stolnotenisači su ipak bili najaktivniji. Već su na početku ovog teksta spomenuti stolnotenisači, pioniri Sportskih susreta. Redovito su se gotovo svi odazivali na sve dosad održane susrete. Godine 1994. oformljen je stolnoteniski klub AMACIZ koji neprekidno već preko 15 godina sudjeluje u ligaškim natjecanjima koje organizira Stolnoteniska organizacija klubova i aktiva Zagreba (SOKAZ), te se i na taj način promiče naše Društvo. Posebno bih želio spomenuti našeg člana Borisa Perhača, stolnotenisača koji je svih proteklih godina uz redovito nastupanje na turnirima AMACIZ-a, sudjelovao na brojnim prvenstvima veterana u zemlji i svijetu uz vrlo zapažene uspjehe. U tri je navrata osvojio prvo mjesto u državi u parovima te jednom treće mjesto u pojedinačnoj konkurenciji.

Spomenut ću dvojicu mojih dragih prijatelja, Krešimira Popovića, stalnoga sudionika teniskih turnira, i Dragu Škrljaka, nogometaša i suca, koji su nas preranom smrću napustili.

Kao pročelnik Sportske sekcije (do 2002., a nakon toga je tu funkciju preuzeo Zvonimir Matusinović), pokušao sam kroz ovih nekoliko redaka dočarati ugođaj na dosadašnjim Sportskim susretima, i spomenuti sve one koji su doprinijeli da se oni u pravilu redovito održavaju. Nakon srčanih nadmetanja, uz podjelu nagrada najboljima bilo je uvijek veselo, a koji puta se i zapjevalo.

Čuveno olimpijsko temeljno načelo *citius, altius, fortius* (brže, više, jače) na Sportskim susretima AMACIZ-a nadjačano je *utješnim načelom* koje je propagirao otac modernih Olimpijskih igara Pierre de Coubertin: *važno je sudjelovati, ne pobijediti.*

Antun Glasnović

Članovi stolnoteniske ekipe AMACIZ-a s tadašnjim predsjednikom Društva, prof. Kunstom i legendom hrvatskoga i svjetskog stolnog tenisa, prof. Žarkom Dolinarom, inače velikim prijateljem AMACIZ-ovaca.

Detalj sa sportskih susreta održanih u jesen prošle godine.

Osvrt o znanstveno-stručnim kolokvijima

Možda mnogi nisu niti svjesni da smo osnutkom AMACIZ-a postali "privilegirani", jer su nas upravo oni, naši profesori utemeljitelji, zajedno sa svojim kolegama iz privrede, koji su znali što znači pripadati i voljeti, zadužili svojom idejom i njezinim ostvarenjem, stvorivši korijene koji nam i danas pružaju oslonac i vjeru da potječemo od sustavnih vrijednosti. Puno govori već i sama zvučna skraćenica našeg AMACIZ-a. *Alma Mater kao majka hraniteljica (sveučilište)* okuplja svoje **studente kemijskog inženjerstva** i čuva i njeguje vrijednosti svoje obitelji.

Kad je riječ o događanjima iz tog vremena nastanka našeg AMACIZ-a prije dvadeset godina možda i nisam najkompetentnija govoriti, ali znam da me sama pripadnost ispunjava ponosom i osjećajem velike odgovornosti. Kako sam dobila zadatak od našeg urednika Glasnika, prof. Marka Rogošića da napišem osvrt o kolokvijima u proteklom razdoblju, nastojala sam se uživjeti u to vrijeme njihovih početaka. U tome mi je uvelike pomogla naša prof. Štefica Cerjan-Stefanović. Zahvaljujući njoj, u rukama držim bilježnicu staru devetnaest godina. Čini se da to i nije bilo tako davno. Ali jest, dosta je vremena prošlo od kada je ispisana prva stranica, na kojoj piše: 1. kolokvij – 22. siječnja 1991.*, prof. dr. sc. Vjera Lopac: "Struktura atomske jezgre i problemi kvantnog kaosa". Znakoviti početci s jezgrom atoma, zar ne?

Iz razgovora s prof. Cerjan-Stefanović zaključujem da je među prvim aktivnostima uz osnivanje Zbora donesena i odluka o pokretanju sekcije znanstveno-stručnih kolokvija. Time se ponovo budi tradicija održavanja znanstvenih rasprava započetih još tamo davne 1920. u Velikoj predavaonici na Marulićevu trgu 20. Ne mogu zaobići i nešto faktografije, nužne za predstavljanje rada znanstveno-stručnih kolokvija. Tijekom proteklih 19 godina kormilo voditeljstva znanstveno-stručnih kolokvija izmijenile su, kako slijedi, 1991.–1995. prof. dr. sc. Ema Stupnišek-Lisac, 1995.–1997. prof. dr. sc. Štefica Cerjan-Stefanović, 1997.–2001. prof. Stupnišek-Lisac, 2001.–2004. prof. dr. sc. Vera Kovačević, 2004.–2009. prof. dr. sc. Mirela Leskovic, te od 2009. do danas prof. dr. sc. Emi Govorčin Bajsić. Sve ove godine izmjenjivale su se vrlo raznolike teme predavanja koje sasvim lijepo upotpunjuje i moto *Multi multa, nemo omnia novit*, kako je u izvješćima za Glasnik pisala prof. Kovačević.

Zanimljivo je vidjeti kako se razvijala i jačala znanost na našem Fakultetu. Naime, prije dvadeset godina otvarala su se nova područja istraživanja, što je razvidno upravo iz pregleda održanih kolokvija. Još se tada ukazivalo na važnost suradnje između gospodarstva i znanstvenih institucija kao ključne poveznice potrebne za jačanje i razvoj Hrvatske.

* Vidi napomenu na str. 11.

Prepoznate su važne smjernice razumijevanja i praćenja napretka u struci i znanstvenim usmjerenjima. Do danas održanih 195 znanstvenih kolokvija brojka je koja govori sama za sebe. Osobito veseli činjenica da su se u rad AMACIZ kolokvija uključili studenti završnih godina studija, koji svojim mladenačkim entuzijazmom bude neke nove tokove, što nas posebno ispunjava ponosom.

I danas, slično kao u vrijeme osnutka našeg AMACIZ-a, ljudi već pomalo umorni od jurnjave, nedostatka vremena, raznih stresova i bolnih situacija, u njezinu okrilju nalaze mjesto na kojem se mogu sabrati, zaustaviti, udahnuti malo "duhovnog" ozračja i povratiti uznemirenu ravnotežu.

Ovaj kratak osvrt završila bih riječima prof. dr. sc. Tomislava Ivančića: **Kvaliteta života nastaje tamo gdje korijeni tvoga života bivaju obnovljeni i pomlađeni.** Uvjerenam sam da nam ove riječi lijepo opisuju kolika je važnost i značenje našeg AMACIZ-a.

Mirela Leskovic

Kolokvij Ivane Šoljić.

Rasprava i ugodno druženje nakon kolokvija.

U prethodnome broju Glasnika izvijestili smo o tome da je prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer, dugogodišnja članica AMACIZ-a i bivša rektorica Sveučilišta u Zagrebu izabrana za novu predsjednicu Saveza udruga bivših studenata i prijatelja (AMAC/AMCA) našega Sveučilišta.

To je bio povod da je zamolim da za obljetničarski broj Glasnika sastavi tekst o ulozi *alumni* organizacija u suvremenom visokom školstvu, i o svemu drugom što smatra relevantnim za rad suvremene *alumni* organizacije na Zagrebačkom sveučilištu.

Urednik

Helena Jasna Mencer

Dragi čitatelji!

Za vrijeme mojih boravaka na sveučilištima u Europi i Americi, osobito nakon nastupanja na sveučilišne dužnosti, imala sam priliku upoznati načela rada inozemnih *alumni* društava. Odmah me privukla misija koju provode *alumniji*, pripadnost i filantropsko ponašanje prema svojoj *Alma Mater*, briga za studente i njihove karijere prije i nakon diplome...

Što, dakle, rade uhodane *alumni* organizacije? U prvome redu, radi se o širenju ugleda i promoviranju imena matičnoga sveučilišta. Ideja na prvi pogled može začuditi tuzemce, navikle na činjenicu da je Sveučilište u Zagrebu dugi niz godina bilo bez prave konkurencije na teritoriju sadašnje RH. Stoga se akademska naobrazba mahom poistovjećivala sa studijem na zagrebačkom Sveučilištu. To je s druge strane generiralo identificiranje studenata i nastavnika ne sa Sveučilištem, već s pojedinim njegovim sastavnicama, što je dugoročno utjecalo na slabljenje unutarsveučilišnih veza. Pravu vrijednost snažnoga imidža matičnoga sveučilišta svakako su prepoznali oni koji su svoju životnu sreću potražili u inozemstvu. Zaleđe snažna, svima prepoznatljiva sveučilišta uvijek je bila komparativna prednost u ostvarivanju uspješnih akademskih i poslovnih karijera, neovisno o stvarnome znanju, talentu i maru pojedinca.

Može se još uvijek prigovoriti da je hrvatsko društvo razmjerno zatvoreno, te da Sveučilište u Zagrebu čvrsto drži primat u državi, pa prave potrebe za *alumni* organizacijom zapravo i nema. No, u svjetlu integracijskih procesa koji su uzeli maha na sveeuropskoj razini i na ekonomskom, ali i na visokoškolskom planu, "porijeklo" znanja postajat će sve važnije. *Alumni* je izvorno anglosaksonska tradicija, nastala upravo u Velikoj Britaniji i Sjedinjenim

Američkim Državama i uspješne organizacije bivših studenata tamo traju već više od stoljeća. *Alumni* organizacija daje široku mrežu društvenih kontakata, otvara bezbroj mogućnosti za suradnju i, prožeta s paralelnom mrežom "cehovskih" ili stručnih udruga, smješta i završenog studenta – karijernog početnika, ali i već etabliranog pojedinca u čvrst okvir iz kojeg se teško "ispada". Radi se, zapravo, o "labavoj" formalizaciji načina na koji i inače neformalno djeluje ono što se obično naziva društvenim vezama i poznanstvima. Ovdje treba također reći i da zemlje koje su po svojoj obrazovnoj strukturi znatno bliže hrvatskim iskustvima, a to su zemlje njemačkoga govornoga područja, nemaju prebogatu tradiciju *alumni* sustava. One su tek nekoliko koraka, doduše velikih, ispred nas i mogu svojim svježim iskustvima pripomoći u oblikovanju jake *alumni* organizacije Sveučilišta u Zagrebu.

Kakvu pak korist ima sama *Alma Mater*? Jačanjem svijesti kod svojih studenata o *alumni* ideji i kulturi kao obliku društveno odgovornog ponašanja nedvojbeno će profitirati i samo sveučilište. Spone nastavnika i bivših studenata znaju biti vrlo čvrste i trajati cijeli radni vijek. Gradi se i održava prohodnim kanal stalnog dotoka svježih informacija i ideja iz "realnog" svijeta u sredinu koja je notorna po svojoj sklonosti učahurivanju u obrasce ponašanja koji ne korespondiraju s ostatkom društva. Radi se o svojevrsnom "provjetranju" koje, uz kristalizaciju ideja, u pravilu donosi i svjež novac. Ovo je posljednje osobito važno u svjetlu sadašnje i budućih gospodarskih kriza. Treba zamisliti idealnu situaciju u kojoj će, primjerice, tvrtka iz Švedske koja raspolaže financijskim sredstvima, posredstvom *alumni* ogranka, čiji je jedan član visokopozicionirani djelatnik spomenute tvrtke, zatražiti rješenje kakva

tehnološkog problema upravo na zagrebačkom Sveučilištu, jer iz vlastita iskustva znade da tamo rade vrhunski stručnjaci koji su se sličnim temama već bavili. Pokuša li se zamijeniti riječ Švedska riječju Hrvatska, zapanjuje se vjerojatno već na riječi "financijska", čak i kad su svi sudjelujući umovi sasvim bistri. Prikazani hipotetski primjer ilustrira jedan od načina na koji djeluju razvijene *alumni* organizacije. No, ne mora se ciljati previsoko. Uhodan, postojan sustav skromnog stipendiranja najboljih ili pak siromašnih studenata već je primjer uspješnoga djelovanja *alumni* organizacije u području financijske pomoći. Pristup natječajima različitih dobrotvornih fondova koji podupiru rad visokoškolskih organizacija često je ograničen upravo nedostatkom osnovnih informacija i/ili vremena, odnosno prepušten je slučaju. Dobro organiziran *alumni* sustav svojevrsna je mreža ambasadora koja matičnome sveučilištu može dostavljati takve informacije i upozoravati ga na potrebu pravovremene reakcije.

Čvrsta *alumni* mreža svojevrsan je osigurač u slučajevima kada centri moći i odlučivanja, iz sasvim pragmatičnih, dnevnopolitičkih razloga, pozele ograničiti akademske slobode i sveučilišnu autonomiju. Koordiniranom akcijom Sveučilišta i bivših studenata takve se namjere mogu sasvim uspješno spriječiti, korištenjem svih raspoloživih metoda koje su u skladu s dobrom demokratskom tradicijom.

Putovi razvoja europskih *alumni* društava, koraci koje *alumniji* poduzimaju, pa čak i ciljevi, ovise o stanju u društvu i uvjetima u kojima *alumniji* djeluju. *Alumni* filozofija svakog sveučilišta je ista, ali metode i mehanizmi djelovanja moraju biti promišljeni u skladu s okolnostima na mjestu njihova djelovanja. Lepeza načina djelovanja suvremene *alumni* organizacije praktički je neograničena, ali ipak podrazumijeva određenu čvrstu organizacijsku jezgru. Dobro ustrojen *alumni* ured podrazumijeva nekolicinu zaigranih, idejama bogatih, spretnih i poslu predanih profesionalaca i jaku volontersku jezgru s dobrim organizacijskim i komunikacijskim sposobnostima. Podrazumijeva također i nešto uredskoga prostora, ali i prostora za održavanje manjih sastanaka i neformalnog druženja pri matičnome sveučilištu. *Alumni* organizacija treba i komunikacijske kanale, telefon, telefaks, e-mail, kvalitetne, pregledne i ažurne internetske stranice, adresar članstva, tiskani ili elektronski časopis koji će obavještavati članstvo o novostima i događanjima. Na kraju, *alumni* ured treba financiranje matičnoga sveučilišta, i to dugotrajno i strpljivo, sve do trenutka obrata, kada *alumni* ured počne namicati sredstva svojoj *Alma Mater*. **I to je konačna mjera uspjeha!** Poželjne metode rada su: susreti zabavnoga, sportskog, umjetničkog karaktera, znanstveno-popularna i stručna predavanja, okrugli stolovi, predstavljanje istaknutih članova društva, izleti, koncerti, aukcije, prijami, tematske večeri... Treba

obratiti pozornost na socijalni karakter pobrojanih metoda rada – ne radi se o krutim formama. Krutih formi i inače nikome ne manjka; naprotiv, poželjno je evocirati "zlatno" studentsko doba da bi se potaknuli filantropski, dobrotvorni osjećaji *alumnija*. Za velika sveučilišta, poput zagrebačkoga, poželjno je strukturirati društvo na način da što uspješnije iskorištava osobne poveznice članstva. To se može načiniti putem *alumnija* pojedinačnih sveučilišnih sastavnica, generacijskih *alumnija*, *alumnija* pojedinih studentskih domova, zavičajnih *alumnija*...

Imajući sve rečeno na umu, potrebno je usporediti sadašnje stanje *alumni* pokreta, odnosno svijesti na Sveučilištu u Zagrebu, sa stanjem od prije dva desetljeća, u začetku same ideje, te sa stanjem u svijetu. Usporedba nije laka, jer su okolnosti posve različite. Primjerice, tijekom Domovinskog rata *alumni* našeg Sveučilišta organizirani u AMAC-Mundus iz Kanade i SAD stipendirali su nekoliko vukovarskih studenata. Istodobno su *alumni* aktivnosti na matičnome Sveučilištu bile sporadične i ovisne o poticajima nekoliko pojedinaca. Nije bilo nikakva sustavnog pristupa. Zato sam se početkom mojeg drugog prorektorskog mandata počela zalagati za osmišljen pristup i aktivnije djelovanje na promicanju ideje *alumnija*. Danas zagrebačko Sveučilište ima jasno zacrtan sustavni pristup, ali je sama svijest o važnosti *alumni* djelovanja još uvijek daleko od zadovoljavajuće. To dokazuje i mali broj aktivnih i registriranih fakultetskih AMAC udruga i njihov slab angažman u Savezu AMAC-a Sveučilišta u Zagrebu. Među časne iznimke treba ubrojiti i naš AMACIZ.

S obzirom na takvu situaciju, povremeno sam se kritički osvrtna na rad prethodnoga Predsjedništva Saveza udruga bivših studenata i prijatelja (AMAC/AMCA). Njega su sačinjavali prekaljeni ugledni profesori s nedvojbenim *alumni* iskustvom, ali oni, bez sredstava, logistike i kritične mase suradnika unutar Sveučilišta u Zagrebu i nisu mogli puno toga učiniti. S današnjeg gledišta, bila sam nezadovoljna brzinom razvoja ideje i učincima AMAC-a. Njihovim najvećim postignućem smatram Glasnik AMAC-a koji se, iako uz velike napore, redovito objavljivao. Današnje mi iskustvo govori da je promjena moguća onom brzinom kojom ju sredina može prihvatiti i provesti, a ne onom koju nekolicina njih želi nametnuti. Stoga meni i novome Predsjedništvu predstoji strpljiv rad na jačanju mreže AMAC-a, na povećanju prepoznatljivosti njezina djelovanja, na većoj povezanosti članstva u Hrvatskoj i u inozemstvu. Drugim riječima, usredotočit ćemo se na bit filozofije *alumnija*, kako je to znala reći naša bivša predsjednica, nažalost prerano preminula prof. Greta Pifat-Mrzljak. Nadam se da ćemo u svome radu imati i znatno bolju logistiku od svojih prethodnika. Uvjerenam da za provedbu svojih ideja imam podršku na Rektoratu, a nadam se jednakoj suradnji i s budućim sveučilišnim upravama.

Helena Jasna Mencer

U povodu dodjele stipendije Hrvatskog povjerenstva za UNESCO pri Ministarstvu kulture i tvrtke L'Oreal ADRIA "Za žene u znanosti", Hrvatska televizija snimila je kraći prilog s dobitnicom stipendije s našeg fakulteta, dipl. inž. Ivanom Šoljić Jerbić i emitirala ga 19. veljače u okviru emisije Županijska panorama. Prenosimo tekst razgovora.

Dobitnice stipendija slijeva nadesno: Lana Vasung, Ivana Šoljić Jerbić, Petra Peharec i Iva Kavčić.

Kako ste se osjećali kad su vas nazvali i rekli da ste izabrani za stipendisticu?

Bila sam, naravno, presretna i u šoku. Trebalo mi je neko vrijeme da dođem k sebi. S obzirom na stvarno velik broj prijava ove godine, iznimno sam počašćena što su članovi natječajnog povjerenstva na čelu s akademikom Kusićem, odabrali upravo mene da budem jedna od četiri ovogodišnje stipendistice.

Što mislite o položaju žena u znanosti? Je li vam teže u poslu zato što ste žena?

Smatram da je položaj žene u društvu, općenito, znatno teži, kako u znanosti tako i u drugim djelatnostima, s obzirom da su upravo one te koje moraju pronaći ravnotežu između privatnog i poslovnog djela svoga života, što je u većini slučajeva vrlo teško. Iz tog razloga žene nerijetko moraju raditi kompromise i određivati prioritete, što nažalost ide na ruku njihovim muškim kolegama, pogotovo kada su u pitanju više pozicionirana radna mjesta.

Kada ste se počeli zanimati za znanost?

Jedna od mojih vrlo izraženih karakternih crta je znatiželja, a u osnovnoj školi jednostavno sam se zaljubila u kemiju i znanstveni pristup promatranju svijeta. Nakon toga prirodan put bio je upisivanje Prirodoslovno-matematičke gimnazije u Zagrebu, i na kraju Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije gdje danas radim kao znanstveni novak.

Jeste li "štreber"?

Ima jedna dobra izreka na tu temu: "Kako se zove štreber za 10 godina...?", a odgovor glasi: "Šef!" (smijeh).

Što vas fascinira u znanosti?

Fascinira me tehnološki napredak koji je ostvaren u svijetu unutar zadnjih 60-ak godina. Po mom mišljenju to je rezultat marljivog rada znanstvenika

diljem svijeta čiji su rezultati i otkrića omogućili taj veliki pomak koji je svima nama znatno povećao kvalitetu života. Zato je vrlo važno ulagati u znanost jer su rezultati tog ulaganja vidljivi gotovo na svakom koraku.

Koje vas područje posebno zanima? Zašto?

U zadnje vrijeme vrlo mi je interesantno područje nanotehnologije, s obzirom da je to novija znanstvena disciplina o materijalima koja ima vrlo širok spektar primjenskih mogućnosti. Nakon doktorata, mislim da ću se posvetiti tom istraživačkom području.

Što je tema vašeg doktorata? Koja je njegova svrha?

Naslov moje doktorske disertacije je "Optimizacija procesa dobivanja aditiva mazivih ulja na temelju kopolimera funkcionalnih metakrilata". Njegova svrha je sinteza novih polimernih materijala prestižnih primjenskih mogućnosti koji bi u ovom slučaju imali ulogu aditiva odnosno poboljšavala reoloških svojstava mazivih ulja. Iz tog su razloga provedena detaljna kinetička istraživanja reakcija slobodno-radikalnih kopolimerizacija u sustavima vinilnih i funkcionalnih monomera koji sadrže polarnu skupinu na osnovi dušika, kao i fizikalno-kemijska karakterizacija dobivenih polimernih materijala. Ispitana su i primjensko-reološka svojstva otopina kopolimera u mineralnom baznom ulju, a u zadnjoj fazi predviđena je optimizacija procesa proizvodnje, čiji je krajnji cilj dobivanje proizvoda željenih fizikalno-kemijskih svojstava.

Tko vam je najveća podrška za ono što radite?

Najveću podršku mi pružaju članovi moje obitelji, majka, sestra i muž. Znajući da su oni uz mene puno mi je lakše svladavati sve prepreke i poteškoće koji se javljaju u ovom poslu.

PEDESETA OBLJETNICA UPISA NA TEHNOLOŠKI FAKULTET GENERACIJE 1959.

Kolovoz je 2009. Do konca godine treba proslaviti jubilarnu obljetnicu upisa na Tehnološki fakultet davne 1959. Ovako je to počelo:

- *Nena, šaljem ti ažurirani popis kemičara (oko 150), poslala sam i Kureševiću. Jerkunice su bili na Gaginoj proslavi mature, Seferović u B-H 6. i 7. mj., pa neće dolaziti ponovo, ne znam gdje je Susić, niti što je s Ostojićem, Nenom Glogolja, Sekalec Lidijom i Rostočil Zlatkom.*
- *Jovo, Nena ne može biti organizator, ima problema s mamom, Erika i Lola dobro i brzo reagiraju. Morat ćemo sastaviti ad hoc Odbor da proslavu uspijemo održati još u ovoj godini. Dogodine može repriza u proljeće/ljeto s inozemcima. Slažeš li se da Magna preuzme Jadran, Dančo će nas izvijestiti o Makedoncima, Grujo o Srbima, a Zekija, Žana i Zdenko o Bosancima?*

U pripremi našeg sastanka izmijenjene su brojne e-mail poruke i obavljeno je puno telefonskih razgovora kako bismo ostvarili naš cilj. Korak po korak dolazili smo i do onih najudaljenijih (Kenija, Kanada, SAD, Češka, Njemačka i dr.).

Odazvalo nas se preko 90 (20-ak ih je zadnji čas odustalo, uglavnom zbog gripe). U 17 sati okupili smo se u Velikoj predavaonici na Marulićevu trgu, gdje nam se obratio predsjedavajući, kolega Kurešević:

Drage kolegice, dragi kolege,

U ime našeg organizacijskog odbora srdačno vas pozdravljam, sa željom da naše večerašnje druženje bude radosno sjećanje na naše studentske dane.

Kao što vidimo, odaziv je zaista izvanredan. Večeras imamo priliku za međusobni susret onih koji se možda nisu vidjeli od završetka studija. Žao nam je onih koji nam se unatoč želji nisu mogli pridružiti. Razlozi su zdravstvene poteškoće ili udaljenost njihova boravka.

Ovih 50 godina od naših brucoških dana je prigoda da se sjetimo naših profesora, raznih zgoda sa predavanja i laboratorijskih vježbi, svakodnevnog okupljanja ispred Fakulteta, nekih međusobnih simpatija pa i ljubavi, te mnogih drugih osobnih uspomena. U tom smislu želim vam u ime Organizacijskog odbora ugodnu večer i dobru zabavu.

Uslijedili su pozdravni govori dekana našeg Fakulteta (prof. Stanislav Kurajica) i predsjednice AMACIZ-a (prof. Jasenka Jelenčić). Potom je kolega Rapić dao kratak osvrt na 90. obljetnicu Kemijsko-tehnološkog studija. Nismo preskočili ni prigodnu himnu *Gaudeamus...* Vrijeme je odmicalo, pa je čitanje pozdrava i nekoliko riječi o našem radu bilo znatno skraćeno, no apsolutni mir je zavladao tek odavanjem počasti našim preminulima (njih čak 33). Na Fakultetu smo proveli skoro 3 sata, a druženje se

nastavilo u "Frankopanu" do blizu ponoći. Naravno da nam je bilo lijepo. Nastavili smo i sutradan u "Gradskoj kavani" kad je i "pao" prijedlog da se srećemo svaki prvi utorak u mjesecu na istom mjestu točno u podne. Pa tko želi i može... Stigle su nam i prve slike, divili smo se jedni drugima, jer sad smo se već "znali", prepoznavali smo nas nekadašnje, samo u unekoliko "izmijenjenoj opremi".

Jesmo li se promijenili? Prosudite sami!

Evo malo i statistike, prema sjećanju! Upisalo nas se oko 220, ali je već tijekom prve godine nekolicina shvatila da kemija nije ono što najviše žele raditi u životu. Diplomiralo nas je oko 170, najviše 1964. godine (nas 90). Može se slobodno reći da smo vrlo uspješna generacija. Inače, te 1964. diplomiralo je najviše studenata uopće od postojanja Tehnološkog fakulteta.

Odjeci:

- *Sada je, 18:12, u mislima sam s vama. Brojni ste, možda ste jos na faksu ili idete prema Frankopanu. Sigurno je bilo dirljivih scena, ali sam sigurna, da zadovoljstvo i veselje prevladavaju. Sigurno ce vecer biti fantasticna. Puse Zlatka (Strasbourg)*
- *Danas sam dobio zajednicku fotografiju sudionika proslave. Ne znam da li sam tuzan ili radostan? Ipak moramo priznati da vise nismo mladi. Iako nismo mladi i tako lijepi kao nekad, sada imamo neke druge kvalitete. Siguran sam da je nasa generacija bila izuzetna. Zadnji susret to na*

najbolji nacin potvrđuje. (Phoenix)

ili

- *Bok djelatnici, Inače dojmovi su snažni iako sam ja predavaonice doživjela pod stresom. Tek pred kraj sam se uspjela opustiti i s nekolicinom popričati. Ljiljo, trud se ipak isplatio, zadovoljna i nasmijana lica su to jasno govorila. Bok svima, bilo mi je jako drago sve vas ponovno sresti, žao mi je što neki nisu mogli doći. L (Rijeka)*
- *Dragi moji odboraši, Ma kakvi troškovi. Pa nisam ih ni imala. Doduše, koštao me je put u Zagreb jer sam malo obnovila garderobu, što uopće nisam planirala. Dakle, meni bi bilo veliko zadovoljstvo naći se ponovo s vama. Tako sam se dobro osjećala. I ja mislim da je najvrjedniji dio susreta bio u predavaonici. Preplavila su me sjećanja i emocije. Bože, divnih li godina! Sve vas lijepo pozdravljam. Magna (Split)*
- *Draga Ljilja! U ime Šefke i u moje ime, najljepše Vam se zahvaljujemo na trudu oko organizacije susreta. Ugodno smo se osjećali a i vidjeli smo se s dragim ljudima. Laszlo*

To su tek neki od brojnih poziva i poruka punih pohvala organizatorima i zadovoljstva što smo se okupili i ponovo uspostavili nekad prekinute veze. A to je upravo ono što smo ovim susretom i željeli postići.

Ljiljana Ivanišević i Jovo Kurešević

Energija iz ušća

Dijelom zbog izglednog nestajanja nafte, dijelom radi smanjenja emisija ugljikovog dioksida, a dijelom i zbog potrebe za energijskom neovisnosti, intenzivno se proučavaju alternativni (obnovljivi) izvori energije. Pri tome se ne ostaje samo na energiji Sunca, vjetra, rijeka ili valova, već se poseže i za egzotičnijim rješenjima. Jedno od njih nedavno je urodilo prototipom: u norveškom Hurumu, 50-ak kilometara od Osla, izgrađen je prvi prototip osmotske elektrane. Zamisao dobivanja energije iz osmoze nije nova (vjerojatno nije samo podudarnost da je nastala u doba naftne krize 1970-ih), ali tek je nedavno tehnologija dovoljno napredovala da bi konstrukcija prototipa bila isplativa. Iza prototipa koji je s izgradnjom počeo prije dvije godine stoji norveška kompanija *Statkraft* koja se izvorno specijalizirala za hidroelektrane, a sada se širi na obnovljive izvore energije, a cilj je testirati postavku osmotske elektrane prije izgradnje pilotskog postrojenja koja je planirana za 2015.

A koja je postavka? Jednostavna i lako razumljiva svakome tko poznaje osmozu, što pretpostavljam vrijedi za čitatelje *Glasnika*. Osmotska elektrana iskorištava miješanje slatke i morske vode na riječnom ušću tako da se riječna voda propušta kroz polupropusnu membranu u spremnik morske vode. Pri tom tlak u spremniku raste (do 26 bara!) i dio se takve visokotlačne vode usmjerava na turbinu za proizvodnju električne struje. Drugim riječima, osmoza "pumpa" slatku vodu koja se miješa s morskom vodom i pokreće turbinu. Za razliku od hidroelektrana i vjetroelektrana, ova elektrana ne ovisi o vremenskim neprilikama, a riječ je i o sasvim obnovljivoj izvoru energije pošto je otpadna bočata voda u biti onakva kakva bi prirodno nastala u ušću. Zasada nije poznata cijena ovako proizvedene struje, ali *Statkraft* se nada postići cijenu 50-100 €/MWh čime bi se osmotske elektrane izjednačile s ostalim vrstama elektrana. Potencijal ovakvih elektrana nije zanemariv: procjene su 12 TWh/god za Norvešku (10 % norveških potreba za električnom energijom), 200 TWh/god za Europu, te 1700 TWh/god za svijet. Posebno su zanimljive kao mogućnost dodatnog izvlačenja energije iz rijeka, pošto je većina pogodnih mjesta za hidroelektrane već iskorištena.

Ovako predstavljena, osmotska elektrana zvuči idealno: u potpunosti obnovljiv izvor energije bez utjecaja na okoliš i neovisan o vremenskim prilikama... Svakom inženjeru je jasno da tu mora biti neki "ali". U ovom slučaju problem je mala snaga ovakve elektrane – prototip proizvodi 2 MW, dok bi pilotna elektrana trebala moći davati 25 MW

(energija dovoljna za opskrbu ~10 000 kućanstava). Usko grlo osmotske elektrane su polupropusne membrane: sadašnje mogu dati 3 W/m², dok je minimum za isplativu proizvodnju električne energije 6 W/m². Jedan od uzroka slabe produktivnosti je slab ulazni tok riječne vode u spremnik morske vode. Problem je u konstrukciji membrane: ne smije biti pregusta (presitnih pora) da protok slatke vode ne bude preslab, ali bi pore dovoljno velike za dobar protok vode omogućile prolaz soli u slatku vodu, čime bi se smanjio osmotski tlak između dotoka vode i spremnika. Rješenje je u korištenju višeslojnih membrana koje kombiniraju slojeve različitih veličina pora. No time nije riješen drugi veliki problem, onečišćenje membrana nepročišćenom riječnom vodom punom algi, koloida i inih sastojaka koji rado blokiraju pore. Stoga nije moguće izravno uzimati riječnu vodu, već ju je prethodno potrebno filtrirati kroz niz membrana sve užih i užih pora da bi na kraju ostala samo čista voda. To naravno smanjuje ulazni tok vode i dodatno poskupljuje postupak. Drugi izgledni problemi su u potrebi pročišćavanja morske vode da se spriječi zagađivanje turbine, kao i zaštita turbine od korozivnog djelovanja morske vode. Ostaje nam vidjeti hoće li se u 2015. o pilotskoj elektrani pisati onoliko ružičasto koliko o ovom prototipu.

(preuzeto iz *Science et vie* #1105, listopad 2009.)

Par tehnoloških crtica

Istraživači sa Sveučilišta Wisconsin–Madison razvili su injektor za gorivo za motore s unutarnjim sagorijevanjem koji omogućuje miješanje benzina i dizela izravno u komori za sagorijevanje. Time se omjer goriva može podešavati prema zahtjevima, tj. prema naprezanju motora, od 50 % benzina za redovit rad motora do 85 % benzina u slučaju maksimalnog naprezanja. Ovaj motor je do 20 % učinkovitiji od konvencionalnog motora na dizel, a znatno se manje zagrijava čime nastaje manje dušikovih oksida u ispušnim plinovima.

Grupa Takayukija Hoshija sa Sveučilišta u Tokiju dala je hologramima novu dimenziju – masu. Naravno, riječ je o vrlo dosjetljivoj iluziji osjeta težine stvorenoj pomoću akustike: pritisak na ruku posljedica je ultrazvuka koji se emitira iz 324 mala zvučnika. Ultrazvuk se usmjerava na ruku uz pomoć softvera koji položaj ruke utvrđuje pomoću infracrvenih kamera, a simulirani osjet težine holograma može biti do najviše nekoliko grama.

Tvrtka *Impetus* lansirala je "inteligentno" donje rublje *Innovation* koje pomaže održavanju ugodne temperature tijela, navodno efikasnije od prirodnih vlakana. To se postiže pomoću parafinskih mikrokapsula unutar vlakana viskoze, tehnologije koju je razvila NASA radi kompenziranja ekstremnih temperaturnih promjena u svemiru. Princip rada je jednostavan – parafin ima talište blizu tjelesne temperature, pa se porastom temperature iznad

tjelesne tali i time troši toplinu i hladi okolinu. Kad pak temperatura padne ispod tjelesne parafin se skrutne i oslobodi tu toplinu, uspješno održavajući temperaturu stalnom. Isti princip može se iskoristiti i za klimatiziranje zgrada.

(preuzeto iz *Science et vie* #1105, listopad 2009.)

Priredila: Jelena Macan

FKIT NA SMOTRI SVEUČILIŠTA 2010.

Dežurni studenti na štandu. U pozadini se vidi projekcija slike infracrvene kamere.

Za razliku od dosadašnjeg kasnoproljetnog termina, ovogodišnja Smotra Sveučilišta bila je već u siječnju, pošto su maturanti do kraja tog mjeseca trebali odabrati koje će ispite polagati na državnoj maturi, drugim riječima koju vrstu fakulteta kane upisati. Tako je bilo manje vremena za koncipiranje izgleda štanda našeg Fakulteta, koji je ipak uspješno "moderniziran" postavljanjem infracrvene kamere koja je snimala prolaznike i tako im privlačila pozornost. Još

jedno rješenje za privlačenje pozornosti bio je nagradni kviz s vrlo jednostavnim pitanjima čiji je cilj bio privući posjetitelje da se vrate na štand na nagradno izvlačenje (nagrada je bila majica s nazivom Fakulteta). Koliko su ovi naponi bili uspješni u privlačenju dobrih studenata na naš Fakultet znat ćemo nakon rezultata državne mature.

Napisala i fotografirala Jelena Macan

AKADEMSKI ZBOR "Vladimir Prelog"

Gostovanje u Bosanskoj Krupi i Godišnji koncert u HGZ-u

HGZ, 6. ožujka 2010.

Na poziv naših prijatelja Zbor je sezonu 2009./2010. započeo gostovanjem u Bosanskoj Krupi na 2. Regionalnoj smotri horskog stvaralaštva koja je održana od 28. do 30. studenoga 2009. Tradicionalno srdačni i izuzetno gostoljubivi, domaćini su se pobrinuli da cijeli taj događaj za sve zborove – a uz naš zbor tu su bili još zborovi: "Revoz" iz Novog Mesta, Mješoviti hor "Davorin Jenko" iz Banja Luke, zbor Akademskog kulturnog centra Univerziteta iz Sarajeva "Seljo" i zbor domaćina KUD "Grmeč" – prođe u jako ugodnoj atmosferi. Naš zbor je izveo vrlo raznolik program u kojem su bile zastupljene pjesme od 16. stoljeća pa sve do glazbe suvremenih autora. Naš je nastup bio odlično primljen od brojne publike, a dobili smo i lijepo priznanje i akvarel s motivima vodenica na rijeci Uni. Naša članica Zdenka Lesjak također je dobila sliku, kao nagradu za svoj tekst s dojmovima o prošlogodišnjem nastupu.

Nakon gostovanja u Bosanskoj Krupi prionuli smo uvježbavanju programa za naš godišnji koncert koji se tradicionalno održava ili koncem veljače ili početkom ožujka. Uz angažman oko najma dvorane i prodaje karata – hvala Mirjana! – vrijedno smo dolazili na probe i vježbali prilično zahtjevan program. I došla je subota, 6. ožujka 2010. i naš koncert u Hrvatskom glazbenom zavodu mogao je početi.

Nakon pozdravne riječi Krune Kovačevića započeli smo prvi dio našeg nastupa sa živom i svečanom pjesmom

Nastup u Bosanskoj Krupi, 2009.

Exultate Justi Lodovica da Viadane. Nastavili smo u isto tako svečanom tonu sa sakralnim repertoarom: Johann Sebastian Bach, *Psallite Deo*; Tomás Luis de Victoria, *Ave Maria*; Ludwig van Beethoven, *O salutaris hostia*; Arvo Pärt, *Bogorodice djevo*; Josip Kaplan *Oče naš*; Charles Gounod, *Pater noster* i Philip Heinrich Erlebach, *Halleluja*.

Drugi se dio programa – po ugođaju i tonskom i vizualnom – razlikovao od prvoga. Za vizualni dojam pobrinule su se članice zbora koje su svoje pojave oživjele šalovima različitih pastelnih boja i time i izgledom doprinijele živosti izvedbe. Pjesma Adriana Banchierija *Mascherata di villanelle* uvela je publiku u potpuno drugačiji ugođaj od prvog dijela. U tom tonu redale su se pjesme: *Pokare kare* – tradicionalna pjesma s Novog Zelanda u kojoj je solo izvela Antonija Ivković, zatim tri pjesme naroda Zulu iz Afrike, *Siyahamba*, *The Lion Sleeps Tonight*, uz solo dirigentice Ive Juras i A. Ivković, te *Hamba Lulu*. Poseban način izvedbe i ugođaj ovih pjesama punih ritma i zvukova dočarali su ugođaj savane i džungle, odnosno pripreme djevojke za vjenčanje.

Naša dirigentica Iva Juras obradila je dvije zagrebačke tradicionalne pjesme – *Moja mala zove se Mici* i *Terezinka* – s kojima smo završili redovni dio programa. Dugotrajan i gromoglasan pljesak publike izmamio je još dva dodatka – *Plaisir d'Amour* Giovannija Battiste Martinija i ponovo *Exultate Justi*. Uz duboki naklon – kao znak zahvale publici na dolasku i na podršci – naš je koncert priveden kraju. Tradicionalno smo tu lijepu, uzbudljivu i po reakcijama publike uspješnu večer završili zajedničkim druženjem.

Naš sljedeći zadatak je prirediti se za međunarodno natjecanje zborova sredinom svibnja u Zadru.

Do idućeg javljanja – uz pozdrav "Tko pjeva zlo ne misli".

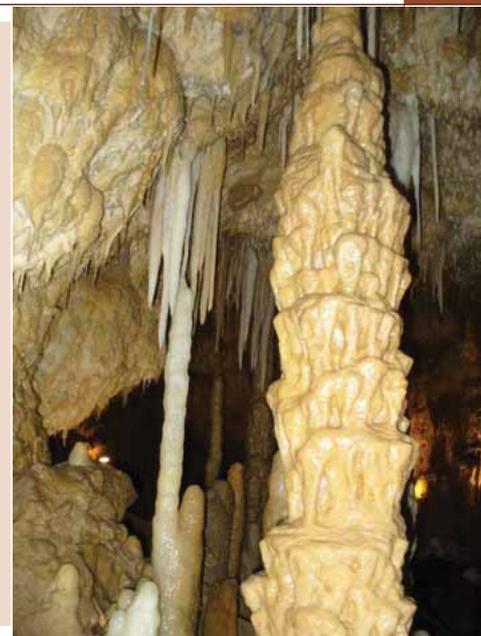
Zdenka Lesjak

Dragi AMACIZ-ovci – planinarke i planinari!

Između dva broja Glasnika "prebacili smo preko leđa" još jednu godinu, družili se na godišnjoj (izbornjoj!) skupštini Društva i poslije nje, dobili još koju sijedu las, ali se ne damo već se i dalje "pentramo"! Tako je bilo i u tih zadnjih nekoliko mjeseci, ukupno četiri naša lijepa i dobro posjećena izleta, o kojima možete pročitati isto toliko priloga! O prva tri, "planinarske proze" primio se vaš voditelj sekcije osobno, dok je izvijestiti nas o "najsuvježijem", godišnjem izletu na Petrovu goru, čast imala i to odlično napravila, naša mlada članica Jelena Macan. Toliko o onom iza nas.

A ispred nas je sigurno puno lijepih izleta i nezaboravnih dogodovština. Pratite sve već uhodane izvore obavješćivanja, kako ih ne bi propustili!

Vidimo se u našoj zajedničkoj "vikendici" – bregima i planinama Lijepe naše!

Detalj iz Grgosove špilje.

Samoborsko gorje, 15. studenog 2009.

Kako smo se približavali kraju ove "recesijske godine", rastao je i pritisak AMACIZ-ovaca, željnih druženja, za organiziranjem još pokojeg izleta, kako sam načelno i obećao tijekom zadnjeg, rijetko lijepog i ležernog izleta na Boč (26. rujna 2009.). Konačno, u ovoj mojoj prvoj "predsjedavajućoj" godini, želio sam da i kao voditelj (uz pomoć provjerene suvoditeljice i životne suputnice Sande) napravim nešto konkretno. Kasna je jesen i nije trenutak za riskiranje s vremenom (atmosferskim), pa smo se odlučili za "zihericu" (to je za ovo doba godine ionako praksa mnogih planinarskih društava), a to je pomalo zapostavljeno Samoborsko gorje. Ali ima i "ono drugo vrijeme" – a to je martinjsko! Taman prva nedjelja iza samog blagdana! Vino već kršteno i možeš ga odmah konzumirati, bez grižnje savjesti! Kako dalje potpisani voli, kada je god to moguće, pregledati stazu prije dolaska s grupom, napravio sam to i kratko uoči izleta, te usput pošteno pokisnuo (što me nije pokolebalo u mojem uvjerenju da bi to trebao biti lijep i zanimljiv izlet), ali i uočio neke male "zamke" na stazi, prije svega na početnom dijelu puta – od sela Breganice do Slanog Dola. Stoga sam i "pripremio" varijantu za "nježniju" grupu, koja ne bi željela preskakati preko grane i potoka, da ode busom do Slanog Dola! No, iako s dozom opreza (kako i priliči, kad te vodič "zastraši" već u busu), gotovo čitava grupa (a skupilo se okruglih 50 sudionika!) krenula je "od početka", tim jedinim pravim usponom, šumskom stazom do Slanog Dola i tamo došla i brže od očekivanja. To "ušteđeno" vrijeme potrošilo se na ugodan boravak u restoranu atraktivno lociranog objekta Eko-Centra Slani Dol (u sklopu Parka prirode Žumberak – Samoborsko g.). Kavica, gablec, prigodna kupnja karata Parka prirode i vrijeme je da sad već kompletni, krenemo predviđenim markiranim putem kroz selo Vratnik,

zaselak Lešće, do Otruševca... U tom dijelu, ali i poslije, prolazimo uz vikendice, ništa čudno – pa to su prekrasni krajevi, ali "dima iz dimnjaka" ni baš za vidjeti! Gdje su ti ljudi!? Zakaj ne uživaju...? No, mi u našoj prirodi i zavičaju uživamo, naravno pogotovo u društvu kolega i prijatelja. Čovjek se zapriča, a metri ostaju za njim. Ne primijeti ni raskršće (pa makar bio i voditelj osobno!) i krene lijevo umjesto desno (događa se!), ali srećom ne predaleko. *Mea culpa!* Vraća se čitava kolona, nema glasnih prijepora! Baš ste divni! I ovom prilikom: još jednom oprostite! Pa tako i dođosmo do Otruševca i Grgosove špilje. Vlasnik – gospon Grgos osobno, vodi nas kroz taj prekrasan podzemni svijet sigurne neobičnih oblika, koje samo maštovita i strpljiva "majčica priroda" može stvoriti. Ispunjeni divljenjem lakše savladavamo početni uspon i nastavljamo, preko Drage, Jelenščaka i konačno – negdje u ranijim popodnevnim satima, stižemo na Vrhovčak nadomak Samobora, u Vinotočje Pavlin – u prirodnom okruženju Samoborskog gorja. A tu slijedi skrivano iznenađenje, na terasi poslužen aperitiv – Bermet "Pavlin", tradicionalno piće tog kraja iz kućne radinosti. Mnogi su ga tek upoznali, ali bila je to "ljubav na prvi gutljajčić", pravi *tour de force!* Nakon kraćeg odmora, malo "muvanja" po vinskom podrumu, zaista je "sjeo" zaslužan, tipičan martinjsko-zimski i zaista ukusan ručak. Zalili smo ga mladim domaćim vinom (uz ostalo i finim Portugiscem!), a sve je začinjeno i pjesmom, poteklom iz prve ("Sarmine") sale...! U tom zaista veselom štimungu, rastajemo se od ljubaznih domaćina, na čelu s mladim Marijom, te već uz upaljena svjetla, lagano spuštamo parsto metara do glavne ceste i našeg autobusa, koji nas, raspričane i raspjevane vozi u naš Zagreb...!

Pod crvenom bukvom.

Iako je o Mariji Bistrici i romantičnoj stazi-šetnici "Za dušu i tijele" već gotovo sve poznato – usmeno i pismeno (naš prvi organizirani izlet za AMACIZ-ovce-planinare, 14. listopada 2007. – vidi i Glasnik br. 40), uvijek će to posebno mjesto i pitoreskni krajolici biti rado posjećivani! Naposljetku, dolaze nam novi prijatelji i članovi, do kojih dolazi najjača moguća propaganda – usmena predaja! Nakon toga, do mene još brže stižu želje, ustvari nagovori. A ja sam, poznato je već, zaljubljenik u to mjesto, stazu i brežuljke, pa nam nije bilo teško za kraj ove godine ("pamtimo i puno boljih!") napraviti ovaj izlet. Šećer na kraju, reklo bi se, ionako nikad nije sve isto. Nažalost, ovaj smo put već unaprijed znali da više nikada niti ne će biti sve isto, jer je prije samo par mjeseci otišao naš dragi prijatelj i otac ove divne šetnice, Mirko Fulir! Obožavao je društvo, druženje s planinarima i izletnicima, ma otkuda oni došli. A dolazili bi iz svih naših krajeva, ali i izvan njih, da bi ih on nastojao sve osobno pozdraviti, ubilježiti im imena u veliku knjigu! Stoga, u srcu Tvog "prirodnog staništa", palimo Ti svijeću kod Križa i polazimo od početka. "Črlenom stezom" i tako redom...! Uostalom, ovogodišnja hodnja nek bu i naš *hommage* Tebi i ovoj obilaznici, onoj spontanoj i duhovitoj "drvenoj" poeziji na "samo tvojoj" – Žutoj stezi. I bogami, zapjevamo spontano kod one zadnje table: Ja ljuuubim, jer tako želi srce mojeeee..., svjesni istinitosti one narodne – "Tko pjeva – zlo ne misli", proslavljene od strane filmskog ti prezimenjaka! U zanosu okružujućih nas divota, pogleda i lijepog vremena, prelazimo na "Plavu",

ujedno i zadnju stezu, potiskujući moguću umor. Neki si možda i misle: kaj je onaj stalno žlabral i pretil da se lako more između pojedinih staza i odustati, kad nama to tak fino ide...! I stvarno, praktički svi idu do kraja, iznimka je "jedno rekonvalescentno koljeno" koje, u pratnji suvodičke Sande, odlazi natrag u centar. Bravo svi! Ipak nije 15 km (i napisano je bilo unaprijed) ni po ravnim bregima baš "mačji kašalj"! Uz impozantni Park skulptura, zadnjim silaskom na asfaltnu cestu, vraćamo se istom na početak, u blizini "crkve na otvorenom". Krug se zatvara. Ali ne i izlet! Pa nije nas naš, otprije pohvaljeni vozač Slavko (izlet na Boč, u rujnu o.g.!) zabadave čekal! Već da nas preveze do jednog ugodnog restorana, nedaleko od same Marije Bistrice – u Poznanovcu, da bi neposredno prije prošli i podno zaselka Lovrečan, gdje je na mjesnom groblju, na vrhu brda i vječno Mirkovo počivalište! Hvala Ti prijatelju još jednom na ovom lijepom danu, provedenom u lepim zagorskim bregima i zraku. Idemo si nazdraviti u "Tratinčicu", uz finu "zagorsku puricu z mlincima"! Gospođa Vesna to radi profesionalno i s ljubavlju, al bormeć ni "zdravo izglednjeli" planinorci nisu uspjeli sve poklopiti. Štoviše, čini se da je trebal bar još jedan bus AMACIZ-ovaca doći! Časna reč! I bok. Se vidimo iduće godine. Nek bu zdravija, i za dušu i za tijele!

Žumberačko gorje: "Kalje – Nedjeljkovom stazom", s HPD-om Kapela, 21. veljače 2010.

Iako je ovo prvi službeni izlet ove godine (i tako ćemo ga i voditi u dokumentaciji), prošao je među AMACIZ-ovcima nekako samozatajno, bez većeg odaziva. No, to nije razlog da o njemu ne izvijestim s par crtica. Dapače, bio je to izuzetno lijep, sadržajan i zanimljiv izlet, te (svakako za istaknuti) i "multietnički" (naravno, u smislu nazočnosti planinara iz nekoliko različitih planinarskih društava).

Prije svega, bio je to izlet HPD-a Kapela, nama već tradicionalno dobro poznatog i naklonjenog domaćina, kojeg je vodio Josip-Zlatko Šintić, vrsni poznavatelj povijesti, "korijenski" vezan za taj kraj. No, nas deset (a s mojom malenkošću i jedanaest), osim što je činilo gotovo trideset posto sudionika, ujedno je i "spasilo" ovaj izlet (kako nam je to i sam "Šinta" priznao!), jer su vremenski uvjeti u periodu pred izlet (a posebno "mećava" dan prije) poprilično preplašili mnoge i prorijedili potencijalnu listu putnika. No, nagrada svim odlučnima i hrabrima bio je nevjerojatno lijep, sunčan, naprosto "zdrav" dan! Od ostalih društava posebno želim istaknuti još pretežno žensku ekipu iz HPD-a Sisak (i jedan – momak Borna – ali vrijedan), s čijim smo članovima na razne načine povezani i s kojima bismo se trebali i uskoro opet susresti!

Upravo su najveći dio puta kojim smo se tog dana kretali, a to je put od kurije Medven do Velikog Vrhha – Balabana, te od Balabana do Kostanjevca, markirali planinari HPD Sisak, pod vodstvom prerano preminulog Nedjeljka Baloga. Njemu na spomen staza je nazvana Nedjeljkovom stazom!

Mi smo, svi zajedno, othodali kraću varijantu, uspevši se prvo iz sela Čunkova Draga na jedan "žumberački hrbat" i po njemu nastavili kroz živopisne zaselke i uz prekrasne poglede na gotovo cijelo Žumberačko gorje sa Sv. Gerom, susjedno Samoborsko gorje, Klek itd. Potom stižemo (uz malu pomoć našeg busa) do sela Kalje, kroz koje se spuštamo "pehaka" još oko 1,5 km do odmarališta Caritasa Zagrebačke nadbiskupije. Tu smo, u jednom izuzetno ugodnom, jednostavnom interijeru, pogošćeni od naših ljubaznih domaćina na čelu s gđom Melitom, jednim kompletnim, izuzetno ukusnim ručkom, dobivši pritom – pošteno rečeno – "puno glazbe za malo para"!

Sretni i zadovoljni odmah smo, hodajući do busa, potrošili nešto od tih kalorija, te krenuli kući, da bude zanimljivije drugim putem. Tako smo zastali u Gornjoj Vasi – kod DVD-a (grudali se ili "dobrovoljno" gemišтали u društvu domaćih vatrogasaca!), pa zatim u Stojdragi uz razgledavanje i povijesno educiranje u Uskočkom muzeju. A onda, "u komadu", prek Bregane i Samobora do Pierottijeve.

Eto toliko za ovaj put. Više od toga – jednom skorom prilikom na licu mjesta i u nazočnosti onih ostalih, ovaj put izostalih! Tu priliku ne bi trebalo propustiti. Nego, gdje je sve to počelo...?! O da, na jednoj strašno dobroj kavi u jednom poznatom i lijepom mjestu iza Jaske. Pa, vidimo se u Krašiću!

Tekstovi i fotografije Damir Markić

Vlak u snijegu, ili godišnji izlet planinarske sekcije AMACIZ-a, 14. ožujka 2010.

Godišnji izlet planinarske sekcije AMACIZ-a u organizaciji prof. Hodžića ove nas je godine vodio na Petrovu goru, povijesno ali i izletnički zanimljivo odredište. Termin je izleta bio na samom izmaku kalendarske zime, ali se malo tko nadao da će Hrvatsku nekoliko dana prije toga zaviti debeli snijeg. Iako je ponetko obeshrabren količinom snijega i odustao, ipak se na parkiralištu iza Cibone skupilo

preko 110 izletnika spremnih suočiti se sa svime što odstupnica zime može ponuditi. Srećom, dan je bio vedar, miran i usprkos snijegu ugodno topao, te je jedina nedoumica bila kojim će se putem hodati jednom kad dođemo do polazišta, Lovačkog doma Muljava. Prije Muljave zastali smo u Vojniću radi kave i poučnog obilaska tvornice keramičkih pločica *Keramika Modus d.o.o.* Krećući iz Vojnića doznali smo i stanje cesta i staza po Petrovoj gori, i čuli konačni plan – autobusi će nas dovesti po očišćenoj cesti što je moguće bliže jednom od dva vrha Petrove gore, Malom Petrovcu, a do vrha ćemo nastaviti pješke po neočišćenoj cesti. Kako je snijeg na cesti mjestimično bio debeo i pola metra, prvi su se uputili planinari opremljeni gamašnama i dobrom voljom da ostalima uprte stazu. Ostatak se uputio za njima, i uskoro je dugačka kolona izletnika veselo gazila kroz snijeg, u maloj zimskoj avanturi. Uspon je trajao 40-ak minuta, a jednom na vrhu, prošetali smo se do spomenika koji ga krasi (ili nagrđuje, ovisno o ukusu). Od rata je u prilično derutnom stanju, ali se hrabri izletnici još uvijek mogu stepenicama uspeti do vrha u potrazi za dobrim pogledom. Kako je debeli snijeg onemogućavao obilazak drugih atrakcija na Malom i Velikom Petrovcu (grob posljednjeg hrvatskog kralja Petra Svačića po kojem je gora i dobila ime, te ostatke pavlinskog samostana), nakon kraćeg odmora na vrhu kolona se uputila natrag prema autobusima, sad po puno bolje ugaženoj stazi koja se mjestimično čak i otopila u bljuzgu. Izlet je završen ručkom i druženjem u Lovačkom domu.

Tekst i fotografija Jelena Macan

Kolona AMACIZ-ovaca na godišnjem izletu.

Dragi AMACIZ-ovci

Vaša Vas Likovna sekcija, po dobrom običaju, izvještava o svojoj aktivnosti. Od zadnjeg javljanja u Glasniku sudjelovali smo na nekoliko skupnih i samostalnih izložaba.

Skupna izložba u Starogradskoj vijećnici, u Galeriji "Kristofor Stanković", u organizaciji Centra za kulturu i informacije Maksimir, održana je od 2. do 11. studenog 2009. Na toj izložbi sudjelovali su: Grupa 69, Hrvatsko likovno društvo i AMACIZ. Citirat ću Vam dio teksta Jugana Splivala iz kataloga izložbe, a koji mi se posebno dopao: *Važno je istaknuti da energija i upornost naših amatera imponiraju u vremenima društvenog zamora i određene depresivnosti. U svojim oazama stvaraju samozatajno i beskompromisno, ne osvrćući se na socijalno stanje i svojom maštom žele nadvisiti stvarnost, što u osnovi jest zadaća svakog stvaraoca. Grupa 69, AMACIZ i HLD na ovoj smotri organizirana su žarišta isijavanja jednog diskretnog natjecateljskog duha, gdje se bilježi artistski napredak i svake godine nećujno se nađemo u novoj kvaliteti.*

Druga skupna izložba je godišnja izložba Likovne sekcije u Galeriji AMACIZ. Otvaranje izložbe bilo je 5. ožujka 2010. Izložba će trajati možda i do izlaska ovoga Glasnika, pa požurite i razgledajte je! Naravno, kolače nećete dobiti jer su pojedeni na samom otvaranju. Nekoliko slika s izložbe možete vidjeti u Glasniku. A evo i glavne rečenice iz komentara našeg profesora Forenbachera: *Devetnaesta izložba Likovne sekcije AMACIZ-a odlikuje se obiljem, ali i kvalitetom. Da ne nabrajam ostale pohvale.*

Samostalnu izložbu priredila je Ljiljana Kos Hebrang u Knjižnici Tina Ujevića, Ulica Grada Vukovara 14. Otvaranje je bilo 23. studenog 2009. Evo djelića komentara našeg prof. Forenbachera: *Kao slikaricu krasi je osobnost i originalan odmak od konvencionalnog u likovnoj prezentaciji motiva.*

Drugu je samostalnu izložbu priredila Mirjana Jakopčević u Galeriji AMACIZ od 19. veljače do 3. ožujka 2010. I ovdje prenosim dio komentara našeg profesora: *Opći dojam ove izložbe je maštovitost, svojevoljno postupanje s motivom, koji se po slikarskom Einfall-u djelomično gubi i katkada se pretvara u geometričko-kolornu konstrukciju. Motiv je bila žena, a tako se zvala i izložba.*

Imali smo i posjet djece s posebnim potrebama našoj Likovnoj sekciji. Dali smo im vodene boje da slikaju i nastale su vrlo zanimljive sličice. Dopalo im se slikanje i druženje s nama pa su nas pozvali na otvaranje izložbe maski, koje su sami izradili od različitih materijala, najviše keramike. Izložba je bila u Samoboru. Oduševili su nas izloženi predmeti; nismo očekivali da će biti tako dobro izrađeni i maštoviti.

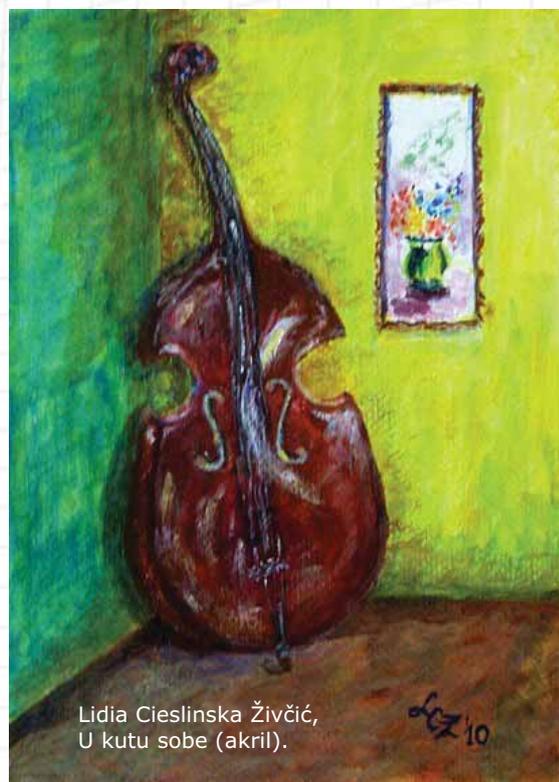
Slikarskih kolonija nije bilo, jer nitko nije dovoljno lud da slika vani na minus deset, barem ne iz naše Likovne sekcije.

Pozdravlja Vas Vesna Hrust

Fotografije: Pero Stojnić

Gordana Karlović, Hortenzije (akril).

Lidia Cieslinska Živčić,
U kutu sobe (akril).

Nada Tomšić, Mrtva priroda (akril).

ZNANSTVENO-STRUČNI KOLOKVIJI

Pregled održanih kolokvija od studenoga 2009. do ožujka 2010.

Prije samog izvješća vezanog za održane kolokvije, kao nova voditeljica znanstveno-stručnih kolokvija želim naglasiti kako je ova nova obveza za mene čast, ali i velika odgovornost. Nadam se da ću u ovom za mene dragom zadatku imati i Vašu potpunu podršku. Razveselio bi me veći broj slušača u velikoj predavaonici. Kolokviji Vam pružaju ne samo nova znanja nego i lijepo druženje uz razgovor i kavu. Očekujem Vas s veseljem.

U razdoblju od 26. studenoga 2009. do 15. veljače 2010. održano je sedam vrlo interesantnih predavanja autora iz zemlje i inozemstva, iz različitih područja znanosti.

Thermal analysis techniques for polymers and polymer-based materials

Dr. sc. Massimo Baiardo
TA Instruments-International Customer Support and Application Manager
Brussels Area, Belgium
Kontakt: MBaiardo@tainstruments.com
14. rujna 2009.

Predavanje dr. Massima Baiarda vezano je za toplinske tehnike i njihovu široku primjenu. Predstavio je tri toplinske tehnike koje u svojoj ponudi ima tvrtka TA Instruments; to su diferencijalna pretražna kalorimetrija (DSC), diferencijalna mehanička analiza (DMA) i termogravimetrijska analiza (TGA). Objasnio je teorijske karakteristike svake pojedine tehnike, kao i primjenu na različitim materijalima.

Pharmaceuticals as emerging environmental contaminants: sources, analysis, environmental levels and ecological hazards

Dr. sc. Meritxell Gros Calvo
Catalan Institute for Water Research (ICRA)
Girona, Spain
Kontakt: mpeqan@cid.csi
26. studenoga 2009.

Dr. Gros Calvo održala je vrlo zanimljivo predavanje vezano za ekološku problematiku zbrinjavanja zagađivala iz područja medicine. Iznijela je problematiku vezanu za zbrinjavanje aktivnih spojeva u industriji lijekova (PhACs), kojih samo u EU ima 3000 različitih vrsta. Većina PhAC spojeva kontinuirano se ispušta u vodovodne cijevi kojima dospijevaju u otpadne vode, odnosno površinske vodotoke gdje ugrožavaju biljne i životinjske vrste

(alge i ribe). PhAC spojevi pokazuju specifični farmakološki i psihološki utjecaj na živi organizam već u vrlo malim količinama. Ističe se važnost primjene analitičkih metoda za karakterizaciju i identifikaciju PhAC spojeva u otpadnim i površinskim vodama. Također, moguće rješenje problema je uvođenje odgovarajućih postupaka obrade, odnosno unaprjeđenje postojećih tehnika obrade bolničkih otpadnih voda s ciljem uklanjanja zagađivala.

Fotoinducirane domino reakcije adamantanskih ftalimida: istraživanje mehanizma reakcije i primjena u sintezi biološki aktivnih spojeva

Dr. sc. Nikola Basarić
Laboratorij za sintetsku organsku kemiju,
Zavod za organsku kemiju i biokemiju,
Institut "Ruđer Bošković", Zagreb
Kontakt: nbasari@irb.hr
7. prosinca 2009.

Dr. Basarić je u svom predavanju objasnio važnost vrlo kompleksnih domino reakcija iniciranih fotonima za područje "zelene kemije". Naglašava kako je poznato nekoliko primjera domino reakcija iniciranih fotonima. Primjer fotokemijske domino reakcije N-(1-adamantil)ftalimida kojom nastaje kompleksni metanoadamantanski heksaciklički produkt objavio je sa svojim suradnicima. Predstavio je rezultate vrlo kompleksnih istraživanja usmjerenih na pronalaženje fotokemijskih sintetskih metoda za sintezu antivirusnih i antiproliferativnih spojeva.

Elektropredene multifunkcionalne nanotvorenine

Dr. sc. Budimir Mijović^a, red. prof., dr. sc. Ante Agić^b, izv. prof.
^aTekstilno-tehnološki fakultet
^bFakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije
Sveučilište u Zagrebu
Kontakt: aagic@fkit.hr
23. studenoga 2009.

Multifunkcionalne nanotvorenine imaju veliku primjenu u proizvodnji tekstilija, gorivih članaka, filtara, medicinskih implantata i drugdje. Dr. Agić u predavanju objašnjava postupke i modifikaciju procesa elektropredenja s ciljem dobivanja elektropredenog skeleta s mogućnošću multifunkcionalne namjene. Predlaže kompleksne numeričke modele koji nalaze primjenu u proizvodnji vlaknastog skeleta primjenom višekriterijske optimizacije mikrostrukture. Eksperimentalne metode karakterizacije skeleta predstavlja na različitim primjerima.

Istraživanje materijala za primjenu u ortopediji

Dr. sc. Ingrid Milošev
Institut "Jožef Stefan", Ljubljana, Slovenija
Ortopedska bolnica Valdoltra, Ankaran, Slovenija
Kontakt: ingrid.milosev@ijs.si
30. studenoga 2009.

Znanstveni rad dr. Milošev izvrstan je spoj znanosti i primjene znanstvenih rezultata na području medicine. Dr. Milošev radi na razvoju materijala i dizajna za umjetne zglobove s ciljem produljenja vijeka trajanja materijala, što omogućava pacijentu aktivniji i bezbolniji način života. Za izradu različitih ortopedskih proteza koriste se metalni, polimerni i keramički materijali, koji moraju ispunjavati zahtjeve za upotrebu u biološkoj okolini. Predavačica predstavlja rezultate vlastitih *in vitro* istraživanja materijala koje kombinira s primjerima iz kliničke prakse, što se izvode u suradnji s kirurzima ortopedima. Iznosi kako se prate procesi habanja i korozije materijala, od samog početka njegove ugradnje u ljudsko tijelo, kako bi se odredio njegov životni vijek. U svom radu kombinira metalne i plastične materijale.

Održivi bioseparacijski procesi

Dr. sc. Bruno Zelić, izv. prof.
Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije
Sveučilište u Zagrebu
Kontakt: bzelic@fkit.hr
21. prosinca 2009.

U svome predavanju dr. Zelić približio nam je važnost bioseparacijskih procesa, njihovo optimiranje kao i dizajn proizvodnih procesa s potpuno integriranom separacijom produkata. Bioseparacijski procesi prihvatljivi su za okoliš, održivi su i pogodni za primjenu u malom poduzetništvu. Predavač ističe kako razvoj učinkovitih i pouzdanih bioseparacijskih procesa ovisi o mogućnosti primjene prikladnih analitičkih tehnika i metoda, što u konačnici ima utjecaj na ekološko-ekonomske učinke. Prikazao je primjenu metodologije kemijskog inženjerstva na primjerima razvoja i optimiranja 1) procesa proizvodnje L-jabučne i heksanske kiseline, 2) procesa ekstrakcije poliolefina vodenim dvofaznim sustavima i 3) procesa izolacije i pročišćavanja a) enzima fumaraze i ADH iz stanica pekarskih i vinskih kvasaca i b) lignolitičkih enzima dobivenih uzgojem gljiva bijelog truljenja na otpadu papirne industrije.

Applications of Zeolite

Dr. sc. Andrej Horvat
Silkem d.o.o.
Kidričevo, Slovenia
Kontakt: andrej.horvat@silkem.si
15. veljače 2010.

Predavanje dr. Horvata bilo je vezano za primjenu zeolita u svakidašnjem životu, posebno u proizvodnji detergenata, gdje su štetni fosfati zamijenjeni zeolitom, što je posebno važno s ekološkog gledišta. Predavač ističe važnost Zeolita 4A kao potpuno prirodnih materijala koji su biorazgradljivi nakon primjene. Predstavio je tvornicu Silkem koja više od 20 godina proizvodi proizvode na bazi zeolita. Jedan od najnovijih proizvoda Silkema je modificirani zeolit koji ima prednost u odnosu na standardni Zeolit 4A i koristi se za specijalne namjene. Predavač je prisutnim slušačima podijelio neke od proizvoda Silkema, a iznenadio nas je i degustacijom slovenskog vinčeka.

Voditeljica kolokvija Emi Govorčin Bajsić

Sportski susreti AMACIZ-a, 4. listopada 2009.

Sportski susreti održani su u Prirodoslovnoj školi Vladimira Preloga. Nastupilo je sedam momčadi, Pliva, Petrokemija, DIOKI, te momčadi Prirodoslovne škole, AMACIZ-a, TIGERS-FKIT-a i Instituta Ruđera Boškovića.

MALI NOGOMET

Pobijedila je momčad AMACIZ-a, sastavljena od bivših studenata i djelatnika FKIT-a, svladavši u finalu favoriziranu momčad Plive. U utakmici za treće mjesto pobijedila je momčad Instituta Ruđera Boškovića, deklasiravši DIOKI.

Finale

AMACIZ: Džebrić, Ramadža, Plenča, Jerbić, Borko, Štrković, Orlić, Matusinović

PLIVA: Liplin, Kosec, Gavranović, Bušelić, Kordić, Marić, Mihalić, Bubljić, Dinter, Coban, Žegarić, Lisac, Butorac, Nežić

Strijelci: 1:0 Matusinović, 1:1 Marić, 2:1 Ramadža, 3: 1 Matusinović

Konačni redosljed:

1. AMACIZ
2. PLIVA
3. IRB
4. DIOKI
5. TIGERS-FKIT
6. PŠVP
7. PETROKEMIJA

Malonogometna ekipa AMACIZ.

Malonogometna ekipa PLIVA.

Dodjela pehara.

STOLNI TENIS

Pobjednik stolnoteniskog turnira je bivši student FKIT-a Jérôme Le Cunff ispred Đure Futača i Brune Brenera.

Redosljed:

1. Jérôme Le Cunff
2. Đuro Futač
3. Bruno Brener

**Za Sportsku sekciju
Zvonimir Matusinović**

Fotografije: Gordana Matijašić

PRIKAZ KNJIGE

Zoran Gomzi

KEMIJSKI REAKTORI

drugo izdanje

HINUS

KEMIJSKI REAKTORI

(drugo izdanje)

Zoran Gomzi

HINUS d.o.o. Zagreb, 2009.

ISBN: 953-96731-8-6

520 stranica

Cijena: 120 kn

Urednik:

Hrvoje Zrnčić

Recenzenti:

Egon Bauman

Marin Hraste

Želimir Kurtanjek

Lektorica:

Ivančica Ćurić

Prema riječima autora, "knjiga je zamišljena kao udžbenik iz predmeta Kemijsko reakcijsko inženjerstvo koji se predaje pod tim nazivom od 1977. godine na Tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, danas Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije". Treba napomenuti da su već i ranije, od 1967. pojedini elementi, odnosno dijelovi bili sadržani u predavanjima prof. Pavice Fuderer u tadašnjem kolegiju "Osnovni proces kemijske industrije".

Udžbenik je primarno namijenjen studentima tehničkih i srodnih fakulteta Republike Hrvatske na kojima se studenti proučavaju temeljnim pojmovima, kao što su kemijski reaktor i kemijsko reakcijsko inženjerstvo, osnovni pojmovi i veličine koje se susreću pri opisivanju brzine kemijskih reakcija te fizičkih procesa prijenosa tvari i energije. Međutim, u njemu će potrebne informacije pronaći znanstvenici i stručnjaci u području tehničkih znanosti čiji je interes usmjeren na praćenje kemijskih reakcija, opisivanje i dimenzioniranje kemijskih reaktora i općenito primjenu kemijskih reaktora kao nezaobilaznih procesnih jedinica u svakom kemijskom industrijskom procesu. Zbog činjenice da je u udžbeniku dana sinteza znanja o reakcijskom sustavu, kinetici, bilanci množine tvari i topline, udžbenik je pobudio velik interes kako studenata tako i inženjera u praksi, a kao rezultat toga prvo izdanje udžbenika, objavljeno 1998. u nakladi od 400 primjeraka, u potpunosti je prodano. Potporu drugom izdanju udžbenika dala je INA Industrija nafte d.d.

Treba istaknuti da ovo djelo predstavlja velik doprinos razvoju hrvatskog strukovnog nazivlja te omogućava prirodan protok znanja, znanstvenih dostignuća i informacija na hrvatskome jeziku u sve društvene slojeve, što je nužna pretpostavka opstojnosti hrvatskoga standardnog jezika, koji će kao službeni jezik Republike Hrvatske pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji postati jednim od njezinih službenih jezika.

Udžbenik je podijeljen na četrnaest poglavlja u kojima je na sustavan način obuhvaćeno područje kemijskog reakcijskog inženjerstva. U prvom poglavlju "Podjela i osnovni tipovi kemijskih reaktora" naveden je osnovni sadržaj kemijskog reakcijskog inženjerstva koji se temelji na pojmu reaktora, procesnog prostora i procesa. Procesni prostor se definira kao prostorno omeđena cjelina u kojoj se odigrava proces (najčešće kemijska reakcija ili neka druga pojava koja uključuje fizičke promjene stanja promatrane tvari na molekularnoj razini). Autor naglašava da upravo prisutnost kemijske reakcije, odnosno fizičkog

procesa na molekularnoj razini razlikuje područje kemijskog inženjerstva od drugih tehničkih znanosti. Od drugoga do osmog poglavlja autor definira osnovne pojmove i veličine koje se susreću pri opisivanju brzine kemijske reakcije s posebnim naglaskom na kinetiku reakcija u homogenim sustavima, kinetičku analizu i eksperimentalne metode, kinetiku reakcija u heterogenim sustavima, opisivanje nekatalitičkih reakcija fluid-krutina, kinetiku reakcija plin-kapljevina te kinetiku reakcija uz krute katalizatore. Ne ulazeći u detalje o teorijama brzina kemijskih reakcija, autor daje pregled osnovnih pojmova neophodnih za razumijevanje problematike s obzirom na izvedbu i složenost kinetičkih modela, opisujući pritom i procese prijenosa tvari i energije s obzirom na specifičnosti pojedinih vrsta reakcijskog sustava. Deveto poglavlje posvećeno je neidealnom strujanju i miješanju. U poglavlju je dan pregled osnovnih modela strujanja i eksperimentalnih metoda određivanja raspodjele vremena zadržavanja elemenata fluida u reaktoru. U desetom poglavlju dana je usporedba osnovnih tipova reaktora te je opisana njihova izvedba, uz poseban naglasak na činjenici da se reaktor ne može promatrati kao idealan i zaseban sustav, već kao procesna jedinica u tehnološkom procesu. U zadnja četiri poglavlja, od jedanaestog do četrnaestog, dan je pregled osnovnih značajki kotlastih reaktora, protočnih kotlastih reaktora, cijevnih reaktora te reaktora za višefazne sustave. U tim je poglavljima sintetizirano znanje o reakcijskom sustavu, kinetici i reaktorima, a čitatelji se usmjeravaju na inženjersko sagledavanje problema vezanih uz dimenzioniranje reaktora. Raspravlja se o problemima prijenosa topline i miješanju reakcijske smjese. Posebna je pozornost usmjerena na primjenu različitih matematičkih metoda pri rješavanju reaktorskih modela i procjeni parametara u kinetičkim modelima, a pritom autor navodi brojne primjere koji su većinom uzeti iz prakse. Na kraju, autor daje popis udžbenika i osnovne literature iz područja kemijskog reakcijskog inženjerstva, što ukazuje na povezanost sa svjetskom strukovnom literaturom.

Udžbenik je nastao kao rezultat dugogodišnjeg znanstvenog i stručnog rada i velikog pedagoškog iskustva autora. Nadajmo se da će pridonijeti ne samo boljem poznavanju kemijsko-inženjerske struke nego i služiti kao primjer daljnjem razvoju hrvatskog strukovnog nazivlja.

Vesna Tomašić

Svitla korizmena noć

Pasionska baština je manifestacija pokrenuta u domoljubnom ozračju 1991., kada je skupina entuzijasta, predvođena agilnim Jozom Čikešom željela šire slušateljstvo upoznati s ljepotom pučkih korizmenih napjeva. U lijepom mi je sjećanju ostao jedan od prvih koncerata u Studentskom centru 1992., a otada sam svake godine uživala u ljepoti izvornoga ili skladanog melosa i glasovima izvođača. Ove je godine program 19. Svečanosti Pasionske baštine prebogat glazbenim, književnim i likovnim stvaralaštvom na temu Kristove muke i raspinjanja na križ te goleme tuge njegove svete Majke. Koncert napjeva Velikoga tjedna nazvan "Svitla noć" – koji su na prvi dan proljeća u prepunoj Bazilici Srca Isusova izvele dalmatinske klape koje djeluju u Zagrebu i pridruženi im izvrsni vokalisti Lada – započeo je procesijom svih izvođača kroz Baziliku prema glavnom oltaru i pjevanjem tradicijske korizmene *Prosti moj Bože*. Poneseni njihovim pjevom zapjevali su i slušatelji (sudeći po glasovima koji su me okruživali, također vrsni pjevači) pa je odmah na početku stvoren prelijep ugođaj.

Slijedila je klapa Nostalgija s naslovnom skladbom *Svitla noć* Dinka Fia na riječi Lucije Rudan, inspiriranom poznatom hvarskom procesijom Za križem u noći Velikoga četvrtka. Njihova efektna izvedba bila je uvod u dvadesetak potresnih korizmenih napjeva s naših otoka, priobalja i zaleđa u obradbi J. Čaleta, M. Rogošića, I. Vlašića, K. Magdića i S. Franetovića te skladbama Ljube Stipišića i Borisa Papandopula.

Nastupile su klape Žurnata, Sagena, Fjaka, Petrada, Grdelin i Jelsa, natječući se ljepotom suzvučja, a kao solisti su nastupili Marko Rogošić, izvođači *Počinjte plač Jeremije proroka* iz Stipišićeva oratorija "Kalvarija" te Vinko Karmelić koji je izveo napjev iz Bola na Braču *Čitanje knjige izlaska*.

Izvrsni su bili intermezzi s napjevima iz dalmatinskoga zaleđa u izvedbi vokalista Lada koji su i završili koncert te zajedno sa svim izvođačima otpjevali Kristovu tužaljku *Puče moj*.

I, na izlasku iz Bazilike, ponovno *Prosti moj Bože* kao vapaj i molitva u danima pokore i očekivanju Uskrsnuća. Divan ugođaj koji nas je oplemenio i potvrdio uvjerenje da svijet ipak ne pokreće samo novaci i slava. Naime, sve su klape nastupile besplatno, na čemu im je zahvalio umjetnički ravnatelj Pasionske baštine, a ja im ovim skromnim prilogom zahvaljujem na lijepim trenucima koji su mi dušu ispunili vjerom na svjetlost koja dolazi nakon tmine.

Marija Kaštelan-Macan

GLASNIK ČESTITA

NAGRADE

Glasnik čestita djelatnicima FKIT-a, dobitnicima vrijednih nagrada.

Ivana Šoljić Jerbić, dipl. inž., dobitnica je nagrade Hrvatskog povjerenstva za UNESCO pri Ministarstvu kulture te tvrtke L'Oreal ADRIA u obliku godišnje stipendije. Na natječaj se prijavljuju znanstvenice mlađe od 35 godina s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koje su u posljednjoj fazi pripreme doktorske disertacije na području prirodnih znanosti, uključujući i interdisciplinarna područja. Nagrada im se dodjeljuje, ponajprije, kako bi dovršile svoje doktorske disertacije, ali i kako bih ih se potaklo na daljnja istraživanja i ostanak u svijetu znanosti. Nagrada je svečano dodijeljena 27. siječnja 2010. u Hrvatskom državnom arhivu.

Doc. dr. sc. **Zvezdana Findrik** dobitnica je godišnje nagrade "Vera Johanides" Akademije tehničkih znanosti Hrvatske (HATZ) za mlade znanstvenike. Nagrada joj se dodjeljuje za općenito izniman znanstveni doprinos u području kemijskog inženjerstva i industrijske biotehnologije, nagrađeno postersko priopćenje na ljetnoj školi Industrijske biotehnologije u Bologni 2006., zbog pokazanim aktivnosti u Centru za zaštitu okoliša i razvoj održivih tehnologija, te zbog sudjelovanja na brojnim skupovima HATZ-a.

Dr. sc. **Helena Otmačić Čurković** dobitnica je godišnje nagrade "Vera Johanides" Akademije tehničkih znanosti Hrvatske (HATZ) za mlade znanstvenike. Nagrada joj se dodjeljuje za izniman znanstveni doprinos u području kemijskog inženjerstva i elektrokemije, te međunarodnu aktivnost.

Dr. sc. **Neven Ukrainczyk** dobitnik je Godišnje nagrade za mlade znanstvenike Društva sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika za 2009. Nagrađen je za samostalan rad objavljen u *International Journal of Heat and Mass Transfer*, koji opisuje unaprijeđenu metodu mjerenja i određivanja toplinske difuzivnosti materijala, dakle za znanstveni doprinos iz područja tehničkih znanosti.

UNAPRIJEĐENJA

Glasnik čestita na unaprijeđenjima:

Izvanrednim profesorima dr. sc. Tomislavu Bolanči, dr. sc. Jurju Šipušiću i dr. sc. Vladimiru Dananiću

Znanstvenim savjetnicima dr. sc. Vesni Tomašić, dr. sc. Aleksandri Sander i dr. sc. Veljku Filipanu
Višim znanstvenim suradnicima dr. sc. Tomislavu Bolanči, dr. sc. Nenadu Bolfu, dr. sc. Gordani Matijašić, dr. sc. Jasni Prlić-Kardum

Znanstvenim suradnicima: dr. sc. Ivanu Brnardiću, dr. sc. Marku Mužicu, dr. sc. Nevenu Ukrainczyk i dr. sc. Šimi Ukiću

Također, Glasnik čestita i djelatnicima drugih ustanova, bivšim studentima i/ili nastavnicima na poslijediplomskim studijima Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije na izborima:

Višoj znanstvenoj suradnici dr. sc. Spomenki Kovač s Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Osijeku
Znanstvenoj suradnici dr. sc. Aleksandri Anić Vučinić s Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu

DOKTORSKE DISERTACIJE

(listopad 2009. – ožujak 2010.)

Dalibor Broznić: Sorpcija-desorpcija imidakloprida i 6-kloronikotinske kiseline na tlima priobalja Republike Hrvatske (prirodne znanosti, kemija, analitička kemija)
mentor: Čedomila Milin

Davor Dolar: Utjecaj poroznosti i ostalih karakteristika NF/RO membrana na njihovu separacijsku djelotvornost pri obradi voda (tehničke znanosti, kemijsko inženjerstvo, mehanički, toplinski i separacijski procesi)
mentor: Krešimir Košutić

Maja Fabulić Ruszkowski: Kinetika i modeliranje katalitičkog krekiranja hidrodesulfuriziranih plinskih ulja (tehničke znanosti, kemijsko inženjerstvo, reakcijsko inženjerstvo)
mentor: Zoran Gomzi

Karolina Maduna Valkaj: Priprava i karakterizacija heterogenih katalizatora za obradu otpadnih voda (tehničke znanosti, kemijsko inženjerstvo, reakcijsko inženjerstvo)
mentor: Stanka Zrnčević

Magdalena Ujević: Biogeokemijski ciklus arsena u podzemnim vodama (tehničke znanosti, interdisciplinarne tehničke znanosti, inženjerstvo okoliša)
mentor: Laszlo Sipos

Lidija Valek Žulj: Biomolekule kao inhibitori korozije: molekulska modeliranje i elektrokemijska istraživanja (prirodne znanosti, kemija, primijenjena kemija)
mentor: Sanja Martinez

Dragana Vuk: Sintaza i fotokemija stiril-derivata tiofena (prirodne znanosti, kemija, organska kemija)
mentor: Marija Šindler

ZAVRŠNI RADOVI

(Sveučilišni interdisciplinarni poslijediplomski studiji listopad 2009. – ožujak 2010.)

Tihomir Borko: Ispitivanje djelotvornosti inhibitora korozije u sustavu zaštite ugljičnog čelika (studij Korozija i zaštita, tehničke znanosti)
mentor: Vesna Alar

Ljiljana Bošnjak: Upravljanje kvalitetom u projektima koji se odnose na uštedu energije i toplinsku zaštitu u zgradama (studij Ekoinženjerstvo, tehničke znanosti)
mentor: Dunja Mikulić

Tomislav Domanovac: Idejni projekt odlagališta I. kategorije (studij Ekoinženjerstvo, tehničke znanosti)
mentor: Davorin Kovačić

Antonija Galić: Teški metali u povrću (studij Ekoinženjerstvo, biotehničke znanosti)
mentor: Natalija Koprivanac

Kate Leovac Šimunić: Tehnologije obrade otpadnih voda
mentor: Đurđa Vasić-Rački

Sandra Novak Mujanović: Sanacija napuštenog odlagališta otpada "Papuk" u Vinkovcima (studij Ekoinženjerstvo, tehničke znanosti)
Mentor: Davorin Kovačić

Nives Sokolić Šmitran: Procjena rizika benzinske postaje na okoliš (studij Ekoinženjerstvo, tehničke znanosti)
Mentor: Roko Andričević

Melita Srpak: Kvaliteta tla u okruženju odlagališta otpada na području općine Gornji Kneginec (studij Ekoinženjerstvo, biotehničke znanosti)
Mentor: Ivica Kisić

Katja Vikić: Obrada otpadne vode grada primjenom različitih postupaka (studij Ekoinženjerstvo, biotehničke znanosti)
Mentor: Tibela Landeka Dragičević

DIPLOMSKI RADOVI

(listopad 2009. – ožujak 2010.)

Sandra Bartoš: Karakterizacija bioloških uzoraka metodom cikličke voltametrije
Mentor: Sanja Martinez

Marinela Bojic: Utjecaj reakcijskih parametara na oksidaciju fenola
Mentor: Stanka Zrnčević

Mato Burić: Utjecaj punila na termičku stabilnost polistirena
Mentor: Zlata Hrnjak-Murgić

Diana Cerovski: Utjecaj temperature na reološka svojstva polimerom modificiranog bitumena
Mentor: Vesna Rek

Luna Crnjac: SBS blok kopolimer kao modifikator reoloških svojstava bitumena
Mentor: Vesna Rek

Dijana Drljača: Ultrazvučna ekstrakcija farmaceutski aktivnih tvari iz sedimenta
Mentor: Sandra Babić

Ana Granić: Inhibitori korozije bronce
Mentor: Ema Stupnišek-Lisac

Antonia Gregov: Ispitivanje kvalitete zraka primjenom pokretnog ekološkog laboratorija
Mentor: Vesna Tomašić

Danijela Harmina: Ravnoteža para-kapljevina u sustavu etanol – cikloheksan
Mentor: Marko Rogošić

Dubravka Hlupić: Ravnoteža para-kapljevina u sustavu 1-propanol – cikloheksan
Mentor: Marko Rogošić

Nikolina Hölbling: Softverski senzor za procjenu svojstava produkata atmosferske destilacije
Mentor: Nenad Bolf

Martina Jambrec: Priprava i elektrokemijska svojstva visokoučinkovitih elektrodnih materijala za izradu elektrokemijskih kondenzatora visokog kapaciteta
Mentor: Zoran Mandić

Ana Jasak: Deaktivacija i regeneracija TiO₂ fotokatalizatora
Mentor: Vesna Tomašić

Katarina Jerbić: Kemijska veziva na osnovi magnezij oksida
Mentor: Juraj Šipušić

Ana Kiš: Utjecaj željeza na razgradnju bojila peroksidisulfatom
Mentor: Ana Lončarić-Božić

Saša Kostel: Sinteza novih amida benzimidazol-2- i benzimidazol-5-mono-karboksilne kiseline te perimidin-2-karboksilne kiseline kao potencijalnih interkalatora i/ili *Groove Binders* na DNA
Mentor: Grace Karminski-Zamola

Marina Krstić: Priprema i svojstva kompozita punjenih CaCO₃ nanočesticama
Mentor: Vera Kovačević

Vanda Mandić: Kinetika usitnjavanja polimorfni modifikacija glicina
Mentor: Gordana Matijašić

Zrinka Markić: Očvršćivanje nezasićene poliesterske smole u kalupu pločastog oblika
Mentor: Zoran Gomzi

Ivana Mihalec: Oksidativna razgradnja reaktivnog bojila primjenom peroksidisulfata
Mentor: Ana Lončarić-Božić

Dunja Miklaužić: Validacija spektrofotometrijskih metoda određivanja L(+)-vinske kiseline, L(-)-jabučne kiseline, L(+)-mliječne kiseline u vinu
Mentor: Alka Horvat

Monika Obradović: Mineralizacija otpadne vode iz procesa proizvodnje vinilklorid monomera primjenom naprednih oksidacijskih tehnologija
Mentor: Natalija Koprivanac

Robert Podvorac: Modeliranje procesa proizvodnje energetskih kabela
Mentor: Vanja Kosar

Saša Polović: Sinteza novih 1,3,5-trisupstituiranih pirazola fotolizom 3,4-disupstituiranih sidnona
Mentor: Marija Šindler

Snježana Posejpal: Kinetika razgradnje ugljikovodika u tehnološkoj otpadnoj vodi petrokemijske industrije upotrebom naprednih oksidacijskih procesa
Mentor: Natalija Koprivanac

Petra Protić: Utjecaj vrste diizocijanata i udjela tvrdog segmenta na svojstva PU/PC mješavina
Mentor: Emi Govorčin Bajsić

Josipa Suć: Fotokemija piridonskih derivata β-laktama
Mentor: Irena Škorić

Mirjana Tomić: Utjecaj kompatibilizatora na morfološku strukturu i svojstva mješavina PP/PS
Mentor: Vesna Rek

Ivana Valentović: Utjecaj kisika na oksidaciju aminokiselina kataliziranu oksidazama aminokiselina
Mentor: Đurđa Vasić-Rački

Antonio Vukov: Solvothermalna sinteza BiFeO₃
Mentor: Hrvoje Ivanković

Maja Zec: Gorivost polistirenskih nanokompozita
Mentor: Jasenka Jelenčić

Božo Žonja: Sinteza novih 2,4-distirilfuranskih derivata
Mentor: Irena Škorić

GRETA PIFAT-MRZLJAK

In memoriam

Greta Pifat-Mrzljak

(Zagreb, 16. 3. 1939. – Zagreb, 11. 12. 2009.)

Teško je pisati o dragoj kolegici i prijateljici koja nas je nedavno napustila. Fizički je otišla, ali svoj život nastavlja u nama i preko nas.

Gretu Pifat upoznala sam na prvoj godini studija, 1957.; prošlo je od tada više od 50 godina. Bila je osoba čvrstih uvjerenja i moralnih vrijednosti, a istodobno i osoba obdarena posebnim stavom i izraženim kvalitetama vođe. Riječ vođa preuzela sam iz govora prof. Jörga Schaura iz Graza izrečenog krajem siječnja ove godine na oproštaju od Grete kao predsjednice Hrvatsko-austrijskog društva. Naglasila bih još neke riječi toga profesora, jer bi moje mogle biti manje objektivne. Profesor zahvaljuje na vezama, koje je zahvaljujući Greti, ostvario prema našim ljudima i Hrvatskoj. Rekao je: "To je odnos koji se proteže na sve razine djelovanja, od znanstveno-kolegijalnog, kulturološkog i humanitarnog, do prijateljskog." Upravo te riječi najbolje govore o njoj. Mnogo je postizala u kontaktima s pravim ljudima, u pravo vrijeme, s jasnim ciljem.

Prisjetimo se nekih od njenih uspjeha. Inicijatorica je i organizatorica akcije "Nobelovci za mir u Hrvatskoj 1992". Akcija je opisana u knjizi "Nobel Laureates for Peace in Croatia", Sveučilišna naklada, Zagreb, 1992. Godine 1993. i 1994. bila je zamjenica ministra znanosti i tehnologije RH, a i glavna urednica edicije Ministarstva znanosti i tehnologije "Scientific Research in Croatia", Zagreb, 1995. Autorica je izložbe "Znanost u Hrvata, prirodoslovlje i njegova primjena", golemog projekta ostvarenog 1996. Izložbu su pratila dva opsežna kataloga na ukupno 1150 stranica. Predsjedavala je Hrvatskom biofizičkom društvu i Hrvatskom biokemijskom društvu. Od 1996. predsjednica je Hrvatsko-austrijskog društva za njegovanje kulturnih, znanstvenih i gospodarskih odnosa dviju zemalja. Za tu djelatnost odlikovana je priznanjem Vlade Republike Austrije. Vodila

je Dane otvorenih vrata IRB-a. Znala je važnost promicanja hrvatske znanosti i kulture te razvijanja osjećaja pripadnosti matičnoj akademskoj zajednici. Bila je predsjednica udruge AMAC/AMCA od 2002. do 2009. Uspješno je vodila deset međunarodnih ljetnih škola biofizike. Rezultiralo je to nagradom American Biophysical Society za doprinos u promociji znanstvenih istraživanja i obrazovanja na području biofizike "Emily M. Gray" za 2010.

Kada se sažme sve što je postigla, u nažalost kratkom životu, postaje jasno da je to mogla učiniti osoba posebnih osobina. Nekoliko temeljnih podataka iz životnog puta prof. dr. sc. Grete Pifat-Mrzljak. Rođena je u Zagrebu 16. ožujka 1939. Kada je krenula u osnovnu školu ostala je bez oca, sama s majkom. Pratila su je nedaće poslijeratnih godina, gubitak obiteljske imovine, podrumski stan, teške materijalne prilike. Sve je to svladala. Upisala je kemijsko-tehnološki studij na Tehnološkomu fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, diplomirala je 1962., magistrirala na PMF-u 1964. Nakon toga dvije godine boravila je u Max Planck Institut für biophysikalische Chemie u Göttingenu kod nobelovca Manfreda Eigena, njenog uzora, učitelja i suradnika. Godine 1971. obranila je disertaciju na PMF-u. Slijede usavršavanja u SAD-u. Cijeli je radni vijek bila djelatnica IRB-a, od asistentice do znanstvene savjetnice. U zvanje izvanrednog profesora za predmet molekularna biofizika na PMF-u izabrana je 1989., a redovitog naslovnog profesora 1997. Njena bibliografija sadrži 57 CC radova, 68 prezentacija na kongresima, 63 pozvana predavanja koja uključuju i aktivnosti u promociji znanosti, 7 priloga u monografijama, niz stručnih članaka...

U sve što je radila ulagala je golem trud i sagorijevala u poslu. Nije štedjela sebe, ali niti svoje suradnike. To jest formula za uspjeh. Za vrhunski rezultat potreban je uz to i talent. Imala ga je i znala iskoristiti. Nije uspjela u borbi s teškom bolesti, napustila je ovaj svijet 11. prosinca 2009. Otišla je, ispraćena mnoštvom štovatelja na 16. prosinca. Cvijeće, tople riječi, glazba, tužna no svečana atmosfera na Krematoriju. Moram priznati, nisam tada prihvatila da je nema. Nekoliko dana kasnije, jednog kišnog jutra, sama na njenom obiteljskom grobu na Mirogoju prepunom uvelog cvijeća, shvatila sam tužnu istinu. Tu sam se oprostila s dragom prijateljicom. Tješim se i vraćam se na misao s početka teksta. Greta ostaje trajno zabilježena u svima koji su je voljeli i poštovali. Ona nastavlja svoj životni put preko nas i naših ostvarenja prema njenom putokazu.

Ranka Franz-Štern

KONSTANTIN MOSKALIUK

Konstantin Moskaliuk
(Kragujevac, 22. 3. 1929. – Zagreb, 6. 4. 2010.)

Rodbina, prijatelji i suradnici oprostili su se 9. travnja 2010. s profesorom Konstantinom Moskaliukom, dugogodišnjim nastavnikom analitičkih kolegija na našem i Tekstilno-tehnološkom fakultetu.

Školovao se u Zagrebu, gdje je 1956. diplomirao na Kemijsko-tehnološkom odjelu Tehnološkoga fakulteta, da bi se 1957. zaposlio na Zavodu za analitičku kemiju kod profesorice Vjere Marjanović-Krajovan. Premda je satnica analitičke kemije bila tih godina mnogostruko veća nego danas, a oba praktikuma bila dupkom puna studenata, uspio je disertaciju *Određivanje kationa fotometričanjem spot-testa na papiru* obraniti 1964., konstruiravši vlastiti uređaj za provedbu svoje zamisli. U zvanje znanstvenoga suradnika izabran je 1967., u zvanje docenta 1970. Na Institut za tekstil i odjeću (od 1991. TTF) prelazi 1978., u zvanje izvanrednog profesora izabran je 1979., a u zvanje redovitoga profesora u području tekstilne tehnologije 1992.

Kao asistent vodio je vježbe i seminare iz *analitičke kemije I., II. i III. te specijalnih metoda kemijske analize*, da bi kao nastavnik preuzeo predavanja iz predmeta *ispitivanje industrijskih sirovina i proizvoda*. Prelaskom na Tekstilno-tehnološki fakultet organizira nastavu kolegija *analitička kemija, instrumentalne i specijalne metode analize te industrijske vode*. Na poslijediplomski studij TTF-a uvodi i predaje kolegij *industrijske i otpadne vode tekstilne industrije*.

Znanstveno se bavio širom analitičkom problematikom, a nakon prijelaza na TTF usmjeruje se na odjeljivanje i kvantifikaciju tragova teških metala u tekstilnim materijalima, što omogućuje njihovu bolju kvalitetu. Umirovljen je 1999.

Kada sam ujesen 1962. došla na Zavod za analitičku kemiju, Koko (tako su ga zvali prijatelji i kolege) mi se učinio nepristupačnim i zatvorenim, ali ubrzo sam promijenila mišljenje. Njegova upornost dokazivanja vlastitih teza bila je legendarna, a njegova duhovitost specifična. Volio je prirodu, svoja je ljeta provodio živeći u barci i hraneći se ulovljenom ribom. Od njega ste mogli naučiti sve o vrstama mreža, udica i najboljim mekama. Nezaboravni su njegovi alkoholni pripravci koje je duhovito nazvao "kokoktelima" i nudio ih na svakoj zavodskoj proslavi. U društvu bi rado zasvirao gitaru, u mlađim danima bio je član zbora "Joža Vlahović", a u mirovini se nakratko pridružio i našem zboru. Ali više od svega volio je svoju Doricu kojom se ponosio.

Dragi Koko, počivaj u miru!

MKM.

XXII. Hrvatski skup kemičara i kemijskih inženjera

<http://22skiki.fkit.hr>

XXII. Hrvatski skup kemičara i kemijskih inženjera održat će se od 13. do 16. veljače 2011. u Zagrebu, Hotel Four Points by Sheraton Panorama. Ovaj Skup, koji se tradicionalno organizira svake druge godine, okuplja znanstvenike i stručnjake sa sveučilišta, instituta, srednjih škola i iz gospodarstva, kojima su kemija i kemijsko inženjerstvo temeljna područja djelatnosti. Skup je smotra znanstvene i stručne djelatnosti, iz svih područja kemije, kemijskog inženjerstva i srodnih područja te poticaj za daljnja fundamentalna i primijenjena istraživanja. Uz sudjelovanje inozemnih znanstvenika očekuje se oko 500 sudionika.

Skup u svojoj organizaciji slijedi ustaljenu tradiciju. Uz plenarna i pozvana predavanja uglednih znanstvenika, predavanja nagrađenika te usmena izlaganja i posterska priopćenja, rad Skupa bit će organiziran po sekcijama: Kemija, Kemijsko i biokemijsko inženjerstvo, Materijali, Obrazovanje, Zaštita okoliša te Dizajn kemijskih proizvoda.

Svi prihvaćeni sažeci koji trebaju sadržavati nove rezultate fundamentalnih ili primijenjenih znanstvenih istraživanja bit će tiskani u Knjizi sažetaka. Sudionici Skupa također su pozvani da svoje priloge pripreme u obliku članaka te ih nakon održavanja Skupa ponude na objavljivanje u jednom od časopisa: Croatica Chemica Acta, Chemical and Biochemical Engineering Quarterly, Kemija u industriji, Periodicum Biologorum, Food Technology and Biotechnology.

SPONZORI

Popis obuhvaća razdoblje od 20. listopada 2009. do 30. ožujka 2010.

ZLATNI SPONZORI (više od 500 Kn)

Mirko Barišić, Zdravka Knežević, Ivan Koričić, Slava Rebrina Wickerhauser, Milan Wickerhauser.

SREBRNI SPONZORI (200 - 499 Kn)

Jakov Buljan, Goran Čubelić, Jagoda Delak-Merle, Vladimir Dobrović, Andrej Gračner, Sonja Katanec Franković, Gabrijelela Kobrehel, Arsen Pavasović, Neda Radičević, Anto Raos, Tomislav Seletković, Zlatko Vlahović.

BRONČANI SPONZORI (100 - 199 Kn)

Ante Anić Milić, Jozo Anušić, Tanja Bezmalinović, Zdenka Blaženčić-Višekruna, Ivica Blažić, Juraj Brusić, Mirko Budiša, Tonča Čaleta Prolić, Ranka Čatić, Đurđica Čić, Čedomir Čokor, Ivan Dolenac, Marijan Dukić, Božidar Đurbarić, Vera Fak, Ranka Franz-Štern, Blaženka Galinec, Ana Marija Grancarić, Ivan Habuš, Zlata Hrnjak-Murgić, Slavica Hušnjak, Antun Jakšić, Ljiljana Jarić, Vida Jarm, Jasenka Jelenčić, Dabiša Ježina, Jasna Juračić, Nevenka Kamenić, Zvonimir Katović, Mijo Kedmenec, Antal Kovacz, Milan Krajnović, Nedjeljko Kujundžić, Josip Kumerički, Vjera Kurešević, Stjepan Leaković, Ankica Lovrenčić Sabolić, Josip Lovrenić, Zlatko Ljevaković, Miljenka Mandekić, Mirela Mavrinac, Mirjana Metikoš Huković, Nevenka Mihovilović, Mario Miljavac, Zvonimir Nuber, Mladen Pajnić, Darko Petković, Kuzma Petrić, Božena Plavljančić, Jelenka Prelić, Mladen Proštenik, Zorka Proštenik, Miodrag Samardžija, Tahir Sofilić, Olga Šarc-Lahodny, Mirko Šeler, Ivan Šikić, Sonja Šilhard Mihaljević, Zlatko Šimunović, Vladimir Širanović, Vlasta Škarica, Miljenko Štefanić, Ivica Štern, Nada Štrumberger, Ana Švob, Vladimir Švob, Marijan Tomaš, Marija Tomašić, Ivan Tomić, Žaneta Ugarčić Hardy, Vlasta Vidmar, Višnja Vidmar, Paulina Vignjen Bratoš, Milenko Vlatković, Branka Vojnović, Dubravka Vončina Kedmenec, Snježana Zima, Hrvoje Zrnčić, Ratimir Žanetić, Petar Žižić.

ČLANOVI PODUPIRATELJI (51 - 99 Kn)

Maja Blanuša, Nikola Čabrajac, Dunja Čehajić Labaš, Željka Gumhalter Lulić, Boris Laškarić, Marijana Marović, Ivan Soljačić.

Svim sponzorima i podupirateljima najsrdačnije zahvaljujemo!

13. - 16. veljače 2011.

Four Points by Sheraton Panorama
Zagreb, Hrvatska

Ime i prezime: _____

Prof. Student

Dr. sc. Nastavnik

Mr. sc. Znanstveni novak

Gđa. HDKI HKD

Gosp.

Adresa za dopisivanje _____

Institucija: _____

Ulica: _____

Grad: _____

Poštanska oznaka: _____

Država: _____

Tel.: _____

Faks: _____

E-mail: _____

(obavezno upisati)

Priopćenje..... usmeno poster

Bez priopćenja.....

SEKCIJE (označiti)

A. Kemija

B. Kemijsko i biokemijsko inženjerstvo.....

C. Materijali

D. Obrazovanje.....

E. Zaštitna okoliša.....

F. Dizajn kemijskih proizvoda.....

Datum: _____

Potpis: _____

Prva prijava do 30. 6. 2010.:

- poštom na adresu tajništva skupa

- mailom: 22skiki@fkit.hr

- na internetskoj stranici: <http://22skiki.fkit.hr>

Rokovi

Prva prijava: 30. 6. 2010.

Druga obavijest: srpanj 2010.

Konačna prijava i sažetak: 15. 10. 2010.

Uplata kotizacije: 15. 12. 2010.

PRVA OBAVIJEST

Oblici rada skupa

Plenarna predavanja, pozvana predavanja, usmena izlaganja i poster. Znanstveni odbor pridržava pravo odabira oblika izlaganja.

Prateća zbivanja

Predviđa se da će tijekom rada Skupa sponzori održati izložbu laboratorijskih instrumenata domaćih i inozemnih proizvođača, najnovije stručne i znanstvene literature te računalne tehnike i odgovarajuće programske podrške.

Kotizacija (PDV uključen)

Kotizacija iznosi 1750 kn (za članove HDKI/HKD 1500 kn) ako se uplati do 15. 12. 2010., a nakon toga roka uvećava se za 250 kn.

Beneficirana kotizacija

Studenti, nastavnici članovi HDKI/HKD i znanstveni novaci plaćaju kotizaciju 750 kn ako se uplati do 15. 12. 2010., a nakon toga roka kotizacija se uvećava za 250 kn.

Jezik

Službeni jezici skupa su hrvatski i engleski (bez prevođenja).

Znanstveno-organizacijski odbor

Vesna Tomašić - predsjednica,
Karolina Maduna Valkaj - organizacijska tajnica,
Nenad Bolj, Mladen Brnčić, Zdravka Knežević, Katica Lazarić,
Maja Majerić Elenkov, Nenad Judaš, Neda Marčec-Rahelić,
Gordana Matijašić, Ernest Meštrović, Predrag Novak,
Biserka Prugovečki, Irena Škorić

Adresa tajništva Skupa

Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije
Karolina Maduna Valkaj
Marulićev trg 19, 10 000 Zagreb, Hrvatska
Tel.: 01 4597 134, Faks: 01 4597 260
E-mail: 22skiki@fkit.hr
<http://22skiki.fkit.hr>

XXII.

**HRVATSKI SKUP KEMIČARA I
KEMIJSKIH INŽENJERA**

13. - 16. veljače 2011.,
Four Points by Sheraton Panorama
Zagreb, Hrvatska

ORGANIZATORI
Hrvatsko društvo kemijskih inženjera i tehnologa
Hrvatsko kemijsko društvo

DRUŠTVO DIPLOMIRANIH INŽENJERA I PRIJATELJA KEMIJSKO TEHNOLOŠKOG STUDIJA
ALMAE MATRIS ALUMNI CHEMICAЕ INGENIARIAE ZAGRABIENSIS (AMACIZ)
Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije,
10 000 Zagreb, Marulićev trg 19